

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΑΙΓΑΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στη Διοίκηση Επιχειρήσεων για Στελέχη
Executive MBA

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟΥΣ ΚΡΙΣΕΩΝ»

ΜΑΡΙΑ ΝΙΑΚΑΡΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΣΑΜΙΤΑΣ

ΧΙΟΣ 2022

Περίληψη

Ο χρυσός έχει διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο σε όλους τους πολιτισμούς από την αρχαιότητα έως σήμερα. Τον συναντάμε σε διάφορες μορφές ανά τους αιώνες, ως μέσο συναλλαγής, κόσμημα, ως μέσο αποθήκευσης αξίας, διαφοροποίησης, ασφαλές καταφύγιο σε περιόδους πολιτικών αναταραχών ή οικονομικών κρίσεων.

Μια τέτοια περίοδο διανύει η ανθρωπότητα από το 2007 με τη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση που οδήγησε σε παγκόσμια ύφεση το 2008, την εξάπλωση της πανδημίας λόγω του COVID-19, την ενεργειακή κρίση του 2021 και την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022.

Σύμφωνα με παγκόσμια έρευνα που διενεργήθηκε από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού 2019, σε μικροεπενδυτές της λιανικής σε πέντε επιλεγμένες χώρες, ποσοστό πάνω από 60% των ερωτηθέντων, εμπιστεύονται το χρυσό περισσότερο από τα νομίσματα τρέχουσας κυκλοφορίας των κρατών τους.

Η παρούσα εργασία αποτελεί μια βιβλιογραφική μελέτη και σκοπό έχει τη διερεύνηση των απόψεων – στάσεων και συμπεριφορών του κοινού στην Ελλάδα για τα θέματα του χρυσού, αφού προηγηθεί η θεωρητική προσέγγιση του χρυσού, η θέση του στο πέρασμα των χρόνων, οι πολύτιμες ιδιότητές του. Διενεργήθηκε ποσοτική έρευνα βάσει ερωτηματολογίου και πραγματοποιήθηκε ανάλυση αποτελεσμάτων μέσω του στατιστικού προγράμματος SPSS.

Στην έρευνα συμμετείχαν 155 άτομα τα οποία απάντησαν σε 30 ερωτήσεις. Οι ερωτήσεις ενοποιήθηκαν σε πέντε (5) ενότητες οι οποίες αποτυπώνουν τα ερευνητικά ερωτήματα και συμβαδίζουν με τα ερωτήματα της παγκόσμιας έρευνας για να πραγματοποιηθεί μια σύγκριση των αποτελεσμάτων της χώρας μας.

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι, ο χρυσός βρίσκεται πάντα ψηλά στις πεποιθήσεις των ανθρώπων οι οποίοι ανάλογα με το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο κάθε κράτους, πραγματοποιούν αγορές – επενδύσεις για συγκεκριμένους κάθε φορά λόγους.

Summary

Gold has played a very important role in all cultures from ancient times to the present day. We find it in various forms throughout the centuries, as a medium of exchange, jewellery, a means of storing value, of diversification, a safe haven in times of political turmoil or economic crises.

Humanity has been going through such a period since 2007 with the international financial crisis that led to a global recession in 2008, the spread of the pandemic due to COVID-19, the energy crisis of 2021 and Russia's invasion of Ukraine in February 2022.

According to a global survey conducted by the World Gold Council in 2019, of retail investors in five selected countries, more than 60% of respondents trust gold more than their countries' current currencies.

This paper is a bibliographic study and aims to investigate the views - attitudes and behaviors of the public in Greece on gold issues, after a theoretical approach to gold, its position over the years, its valuable properties. A quantitative survey based on a questionnaire was conducted and an analysis of results carried out through the statistical program SPSS.

The survey involved 155 participants who answered 30 questions. The questions were consolidated into five (5) sections which capture the research questions and are consistent with the global survey questions to make a comparison of the results of our country.

The results show that, gold is always high in the beliefs of people who, depending on the socio-economic context of each country, make purchases - investments for specific reasons each time.

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους όσους με βοήθησαν για την εκπόνηση της συγκεκριμένης διπλωματικής εργασίας. Ιδιαίτέρως τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Αριστείδη Σάμιτα, για την καθοδήγηση και τις πολύτιμες συμβουλές του και τους καθηγητές του μεταπτυχιακού προγράμματος Executive MBA.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ στο οικογενειακό και φιλικό μου περιβάλλον που χωρίς τη στήριξη και ενθάρρυνσή τους δεν θα είχα καταφέρει να την ολοκληρώσω.

Περιεχόμενα

<i>Λίστα Εικόνων</i>	7
<i>Λίστα Πινάκων</i>	9
<i>Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή</i>	13
<i>Κεφάλαιο 2. Χρυσός – Πολύτιμο Μέταλλο</i>	15
2.1. Οι ιδιότητες του χρυσού.....	15
2.2. Μονάδες βάρους του χρυσού	15
2.3. Η καθαρότητα του χρυσού - Κράματα χρυσού.....	17
<i>Κεφάλαιο 3. Ο χρυσός στο πέρασμα των χρόνων</i>	19
3.1. Ο χρυσός στην αρχαιότητα	19
3.2. Ο κανόνας χρυσού – Gold Standard.....	21
3.3. Το σύστημα σταθερών ισοτιμιών «Bretton Woods».....	22
<i>Κεφάλαιο 4. Χρησιμότητα του Χρυσού</i>	23
4.1. Ο χρυσός ως επενδυτικό στοιχείο	23
4.2. Ο χρυσός ως μέσο αντιστάθμισης.....	24
4.3. Ο χρυσός ως μέσο διαφοροποίησης.....	25
4.4. Ο χρυσός ως «ασφαλές καταφύγιο».....	27
<i>Κεφάλαιο 5. Η Αγορά του Χρυσού</i>	29
5.1. Στοιχεία Ζήτησης Χρυσού από 2010-2021.....	29
5.2. Στοιχεία Προσφοράς Χρυσού από 2010-2021	31
5.2.1. Παραγωγή Χρυσού ανά χώρα (2021).....	33
5.2.2. Υπέργεια Αποθέματα Χρυσού (2021).....	34
5.2.3. Αποθέματα Κεντρικών Τραπεζών (2022).....	35
5.3. Στοιχεία Αγορών - Πωλήσεων Χρυσού στην Ελλάδα από 2010-2021.....	35
5.4. Προσδιοριστικοί παράγοντες της τιμής του χρυσού	40
<i>Κεφάλαιο 6. Μεθοδολογικό Πλαίσιο</i>	45
6.1. Είδος έρευνας.....	45

6.2. Ερευνητικό εργαλείο.....	45
6.3. Δειγματοληψία.....	47
6.4. Στατιστική Ανάλυση.....	47
<i>Κεφάλαιο 7. Ανάλυση των αποτελεσμάτων.....</i>	<i>48</i>
7.1. Ανάλυση Δημογραφικών Στοιχείων.....	48
7.2. Ανάλυση Αποτελεσμάτων.....	50
7.2.1. <i>Ενότητα 1. Πεποιθήσεις των ερωτηθέντων για το χρυσό (ερωτήσεις – μεταβλητές 6-11)</i>	<i>50</i>
7.2.1.1. <i>Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 1. με την ηλικία των συμμετεχόντων</i>	<i>52</i>
7.2.2. <i>Ενότητα 2. Παράγοντες ζήτησης – Γιατί αγοράζουν οι άνθρωποι χρυσό (ερωτήσεις 21-24</i> <i>Μεταβλητές 21-24.7).....</i>	<i>55</i>
7.2.2.1. <i>Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 2. με το φύλο των συμμετεχόντων .</i>	<i>56</i>
7.2.3. <i>Ενότητα 3. Επενδυτικό Προφίλ των ερωτηθέντων (Ερωτήσεις - Μεταβλητές 14-16, 18-</i> <i>20 & 33).....</i>	<i>59</i>
7.2.3.1. <i>Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 3. με το φύλο των συμμετεχόντων .</i>	<i>61</i>
7.2.3.2. <i>Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 3. με το επίπεδο εισοδήματος των</i> <i>συμμετεχόντων.....</i>	<i>62</i>
7.2.4. <i>Ενότητα 4. Εμπόδια – Φόβοι – Ανασταλτικοί Παράγοντες στην Αγορά Χρυσού</i> <i>(Ερωτήσεις - Μεταβλητές 29-31).....</i>	<i>62</i>
7.2.5. <i>Ενότητα 5. Δυναμικότητα της Αγοράς (Ερωτήσεις - Μεταβλητές 12-12, 25-28 & 35)...</i>	<i>63</i>
7.2.6. <i>Ενότητα 6. Γνωστικό επίπεδο των δυνητικών επενδυτών(Ερωτήσεις - Μεταβλητές 17,</i> <i>32, 34).....</i>	<i>65</i>
7.2.6.1. <i>Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 6. με το επίπεδο μόρφωσης των</i> <i>συμμετεχόντων.....</i>	<i>65</i>
<i>Κεφάλαιο 8. Συμπεράσματα.....</i>	<i>69</i>
<i>Βιβλιογραφία.....</i>	<i>71</i>
<i>Παράρτημα.....</i>	<i>75</i>

Λίστα Εικόνων

Εικόνα 1. Bullion νομίσματα 1 oz από διάφορα κράτη	16
Εικόνα 2. Bank of England (vaults).....	16
Εικόνα 3. Πλακίδια 1oz	17
Εικόνα 4. Κράματα χρυσού στη χρυσοχοΐα Πηγή: Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού	17
Εικόνα 5. Πλακίδια 1 oz	18
Εικόνα 6. Μινωική Χρυσοχοΐα ¹ Πηγή: Ελληνικός Χρυσός	19
Εικόνα 7. Το Προσωπείο του Αγαμέμνονα	20
Εικόνα 8. Ζήτηση Χρυσού ανά κατηγορία χρήσης (World Gold Council).....	29
Εικόνα 9. Εξόρυξη χρυσού	31
Εικόνα 10. Γραμμάρια χρυσού ανά μετρικό τόνο.....	32
Εικόνα 11. Προσφορά χρυσού ανά πηγή προέλευσης.....	33
Εικόνα 12. Φύλο Ερωτηθέντων.....	48
Εικόνα 13. Ηλικία Ερωτηθέντων	48
Εικόνα 14. Μορφωτικό επίπεδο Ερωτηθέντων	49
Εικόνα 15. Επάγγελμα Ερωτηθέντων.....	49
Εικόνα 16. Ετήσιο Εισόδημα Ερωτηθέντων	50
Εικόνα 17. Διάγραμμα συνάφειας «ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι πληθωρισμού και νομισματικών διακυμάνσεων» με ηλικία.....	53
Εικόνα 18. Διάγραμμα συνάφειας «Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα» με ηλικία	53
Εικόνα 19. Διάγραμμα συνάφειας «Το να κατέχεις χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα» με ηλικία	54
Εικόνα 20. Διάγραμμα συνάφειας «Ο χρυσός είναι σας με οποιοδήποτε άλλο εμπόρευμα σας το πετρέλαιο ή το ατσάλι» με ηλικία	54
Εικόνα 21. Διάγραμμα απάντησης.....	56
Εικόνα 22. Διάγραμμα συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση;» με φύλο	57

Εικόνα 23. Διάγραμμα συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας τη σημασία της αγοράς;» με φύλο	57
Εικόνα 24. Διάγραμμα συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;» με φύλο	58
Εικόνα 25. Διάγραμμα συνάφειας «Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;» με απασχόληση.....	61
Εικόνα 26. Διάγραμμα συνάφειας «Θέλετε να ζήσετε το σήμερα χωρίς να πιστεύετε σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις» με απασχόληση	61
Εικόνα 27. Διάγραμμα απάντησης ερωτηματολογίου	64
Εικόνα 28. Διάγραμμα συνάφειας «Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας» με μορφωτικό επίπεδο	67
Εικόνα 29. Διάγραμμα συνάφειας «Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό, ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;» με μορφωτικό επίπεδο.....	68
Εικόνα 30. Διάγραμμα συνάφειας «Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές του χρυσού;» με μορφωτικό επίπεδο	68

Λίστα Πινάκων

Πίνακας 1. Παραγωγή χρυσού ανά χώρα.....	34
Πίνακας 2. Υπέργεια αποθέματα χρυσού ανά κατηγορία χρήσης.....	34
Πίνακας 3. Αποθέματα Κεντρικών Τραπεζών.....	35
Πίνακας 4. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2010.....	36
Πίνακας 5. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2011.....	37
Πίνακας 6. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2012.....	37
Πίνακας 7. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2013.....	38
Πίνακας 8. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2014.....	38
Πίνακας 9. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2015.....	39
Πίνακας 10. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2016.....	39
Πίνακας 11. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2017.....	39
Πίνακας 12. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2018.....	39
Πίνακας 13. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2019.....	40
Πίνακας 14. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2020.....	40
Πίνακας 15. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2021.....	40
Πίνακας 16. Περιγραφικά Μέτρα ερωτήσεων 6-11 (Ενότητα 1).....	51
Πίνακας 17. Πίνακας Συχνοτήτων.....	51
Πίνακας 18. Πίνακας Συχνοτήτων.....	51
Πίνακας 19. Πίνακας Συχνοτήτων.....	51

Πίνακας 20. Πίνακας Συχνοτήτων	52
Πίνακας 21. Πίνακας Συχνοτήτων	52
Πίνακας 22. Πίνακας Συχνοτήτων	52
Πίνακας 23. Πίνακας Συχνοτήτων	55
Πίνακας 24. Πίνακας Συχνοτήτων	55
Πίνακας 25. Πίνακας Συχνοτήτων	55
Πίνακας 26. Πίνακας Συχνοτήτων	59
Πίνακας 27. Πίνακας Συχνοτήτων	59
Πίνακας 28. Πίνακας Συχνοτήτων	59
Πίνακας 29. Πίνακας Συχνοτήτων	60
Πίνακας 30. Πίνακας Συχνοτήτων	60
Πίνακας 31. Πίνακας Συχνοτήτων	60
Πίνακας 32. Πίνακας Συχνοτήτων	60
Πίνακας 33. Πίνακας Συχνοτήτων	63
Πίνακας 34. Πίνακας Συχνοτήτων	63
Πίνακας 35. Πίνακας Συχνοτήτων	63
Πίνακας 36. Πίνακας Συχνοτήτων	64
Πίνακας 37. Πίνακας Συχνοτήτων	64
Πίνακας 38. Πίνακας Συχνοτήτων	64
Πίνακας 39. Πίνακας Συχνοτήτων	64
Πίνακας 40. Πίνακας Συχνοτήτων	65
Πίνακας 41. Πίνακας Συχνοτήτων	65
Πίνακας 42. Πίνακας Συχνοτήτων	65
Πίνακας 43. Πίνακας Συνάφειας «Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας;» με μορφωτικό επίπεδο	66
Πίνακας 44. Πίνακας Συχνοτήτων	66
Πίνακας 45. Πίνακας Συνάφειας «Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;» με μορφωτικό επίπεδο.....	67

Πίνακας 46. Πίνακας Συχνότητων	67
Πίνακας 47. Πίνακας Συνάφειας «Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές του χρυσού;» με μορφωτικό επίπεδο	67
Πίνακας 48. Πίνακας συνάφειας «ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι πληθωρισμού και νομισματικών διακυμάνσεων» με ηλικία.....	77
Πίνακας 49. Πίνακας συνάφειας «ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα» με ηλικία	77
Πίνακας 50. Πίνακας συνάφειας «το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια» με ηλικία	78
Πίνακας 51. Πίνακας Συχνότητων.....	78
Πίνακας 52. Πίνακας Συχνότητων.....	78
Πίνακας 53. Πίνακας Συχνότητων.....	78
Πίνακας 54. Πίνακας Συχνότητων.....	78
Πίνακας 55. Πίνακας Συχνότητων.....	79
Πίνακας 56. Πίνακας Συχνότητων.....	79
Πίνακας 57. Πίνακας Συχνότητων.....	79
Πίνακας 58. Πίνακας συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση» με φύλο	79
Πίνακας 59. Πίνακας συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας τη σημασία σας αγοράς» με φύλο	80
Πίνακας 60. Πίνακας συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί» με φύλο	80
Πίνακας 61. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε επετείους» με φύλο.....	81
Πίνακας 62. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γεννήσεις» με φύλο	81
Πίνακας 63. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γάμους» με φύλο	82
Πίνακας 64. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα του Αγ.Βαλεντίνου» με φύλο	82
Πίνακας 65. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα στη γιορτή της μητέρας» με φύλο	83

Πίνακας 66. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γενέθλια» με φύλο.....	83
Πίνακας 67. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα, άλλο» με φύλο	84
Πίνακας 68. Πίνακας συνάφειας «Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό» με απασχόληση.....	84
Πίνακας 69. Πίνακας συνάφειας «Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη σας επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό» με εισόδημα.....	85
Πίνακας 70. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές» με απασχόληση	85

Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή

Αν ανατρέξουμε σε κρίσιμες περιόδους της ιστορίας μας και σε γεγονότα που αποτέλεσαν σταθμούς στην εξέλιξη της ανθρωπότητας, (παγκόσμια οικονομική ύφεση του 1929, υπερπληθωρισμός μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, πετρελαϊκές κρίσεις του 1973 και 1980, η Dot com bubble του 2000, παγκόσμια οικονομική ύφεση 2007-2009), θα διαπιστώσουμε ότι ο χρυσός στο πέρασμα των χρόνων υπήρξε «επενδυτική επιλογή» όχι μόνο για απόκτηση κέρδους και οικονομικής ευμάρειας, αλλά και για λόγους προστασίας και ασφάλειας.

Σε δύσκολες καταστάσεις, όπως πόλεμοι, πολιτική αστάθεια, αναταραχές στις αγορές, οι άνθρωποι καταφεύγουν στο χρυσό για πολλούς λόγους τους οποίους θα εξετάσουμε στην παρούσα εργασία.

Οι επενδύσεις σε χρυσό δεν αποτελούν μόνο ατομική υπόθεση αλλά και κρατική. Τα περισσότερα κράτη στο κόσμο, μέσω των κεντρικών τραπεζών τους, φροντίζουν για την διατήρηση αποθεμάτων χρυσών σε ράβδους διεθνών προδιαγραφών, εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη ασφάλεια για την οικονομία τους. Οι αποφάσεις για την απόκτηση ή όχι του πολύτιμου αυτού μετάλλου, εξαρτώνται πάντα από την τιμή του η οποία καθορίζεται από διάφορους παράγοντες και παγκόσμια γεγονότα.

Διαχρονικά, μεγάλος αριθμός αναλυτών-μελετητών, έχουν ασχοληθεί με τους παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τιμής του χρυσού και έχουν γραφεί χιλιάδες μελέτες για το θέμα αυτό.

Στην παρούσα εργασία η οποία είναι μια βιβλιογραφική μελέτη, θα εξετάσουμε αν ο χρυσός συνεχίζει να αποτελεί μια επενδυτική επιλογή σε περιόδους κρίσεων και οικονομικής αναστάτωσης, ποιες είναι οι απόψεις και πεποιθήσεις των ερωτηθέντων σχετικά τις συναλλαγές τους σε χρυσό, ποιοι είναι οι φόβοι τους σχετικά με την αγορά, ποιες είναι οι σκέψεις τους για τις μελλοντικές επενδύσεις τους.

Το ερωτηματολόγιο βασίστηκε σε αντίστοιχο που χρησιμοποιήθηκε σε έρευνα από το Παγκόσμιο Συμβούλιο του Χρυσού και διανεμήθηκε σε 18.000 ερωτηθέντες από Κίνα, Ινδία, Ρωσία, Γερμανία, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και Καναδά. Για το λόγο αυτό δεν έγινε ανάλυση αξιοπιστίας σε αυτό που χρησιμοποιήθηκε στη συγκεκριμένη έρευνα.

Τα αποτελέσματα της ερευνητικής διαδικασίας, συμπίπτουν στο κυριότερο ερώτημα που απασχολεί τους ερευνητές σχετικά με την αντίληψη σε παγκόσμιο επίπεδο του χρυσού ως ασφαλούς, ανθεκτικού, παραδοσιακού αποθέματος αξίας.

Η εργασία περιλαμβάνει οκτώ (8) κεφάλαια με **πρώτο** αυτό της εισαγωγής όπου αναφέρονται συνοπτικά πως αντιμετωπίζεται ο χρυσός σε περιόδους κρίσεων, ο σκοπός της εργασίας, η δομή της, το ερευνητικό εργαλείο και τα κύρια συμπεράσματα.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** αναφέρονται οι ιδιότητες του χρυσού ως μέταλλο, πως υπολογίζεται η καθαρότητά του, πως διαμορφώνονται τα κράματα χρυσού και ποια είναι η μονάδα βάρους του.

Στο **τρίτο κεφάλαιο** γίνεται μια ιστορική ανασκόπηση του χρυσού, την πορεία του στο πέρασμα των χρόνων, πως χρησιμοποιήθηκε ως βάση για το νομισματικό σύστημα διαφόρων χωρών τον 19-20^ο αιώνα (κανόνας χρυσού, συμφωνία Bretton Woods) και πως με την κατάργησή τους, ο χρυσός αντιμετωπίζεται πλέον σαν όλα τα υπόλοιπα επενδυτικά προϊόντα και η τιμή του διαμορφώνεται ανάλογα με τους κανόνες της αγοράς, την προσφορά και ζήτηση, μακροοικονομικούς κανόνες, πληθωρισμό κλπ.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** εξετάζεται η χρησιμότητα του χρυσού ως επενδυτικό στοιχείο, μέσο αντιστάθμισης, διαφοροποίησης και ασφαλές καταφύγιο σε περιόδους κρίσεων.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο** αναφέρονται οι πηγές προσφοράς και ζήτησης του χρυσού και οι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τιμής του.

Στο **έκτο** κεφάλαιο παρουσιάζονται όλα τα στάδια της ερευνητικής διαδικασίας.

Στο **έβδομο** κεφάλαιο γίνεται ανάλυση των αποτελεσμάτων.

Στο **όγδοο** κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα και οι προτάσεις για μελλοντικές έρευνες.

Κεφάλαιο 2. Χρυσός – Πολύτιμο Μέταλλο

2.1. Οι ιδιότητες του χρυσού

Ο χρυσός είναι χημικό στοιχείο (Au) και ανήκει στην κατηγορία των πολύτιμων μετάλλων με σπάνιες ιδιότητες όπως:

Είναι πολύ μαλακός, είναι ελατός και όλκιμος, μπορεί δηλαδή να σφυρηλατηθεί και να μετατραπεί σε πολύ λεπτά φύλλα (ελάσματα χρυσού) και σε λεπτά νήματα χρυσού, έχει έντονο γυαλιστερό κίτρινο χρώμα, δεν διαβρώνεται ούτε οξειδώνεται, παραμένει αμετάβλητος στο νερό, έχει υψηλό βαθμό τήξης και βρασμού, είναι καλός αγωγός θερμότητας και ηλεκτρισμού, με μεγάλη πυκνότητα και απαντάται στη φύση σε σχετικά καθαρή μορφή.

Οι σπάνιες αυτές ιδιότητες του χρυσού ως μέταλλο, συνέβαλαν στο ότι αγαπήθηκε πολύ από όλους τους πολιτισμούς και χρησιμοποιήθηκε με την πάροδο των ετών, σε διάφορους τομείς όπως στην δημιουργία και κοπή νομισμάτων, στη κατασκευή κοσμημάτων, στην ιατρική, ηλεκτρονική, κ.α (Encyclopedia Britannica, Inc).

2.2. Μονάδες βάρους του χρυσού

Τα χρυσά νομίσματα και οι ράβδοι χρυσού, ακολουθούν το μετρικό σύστημα και το βάρος τους μετρείται σε γραμμάρια. Συνήθως όμως, χρησιμοποιείται και η ουγγιά καθαρού χρυσού (troy ounce ή oz), η οποία ισούται με 31,10348 γραμμάρια και είναι διαφορετική από την κοινή ουγγιά που χρησιμοποιείται σε άλλα εμπορεύματα και ισούται με 28,3495 γραμμάρια.

Το πρώτο χρυσό νόμισμα το οποίο εκφράστηκε σε ουγγιές ήταν το Κρούγκεραντ της Νοτίου Αφρικής το οποίο κυκλοφόρησε μαζικά μετά τους νομισματικούς περιορισμούς που υπήρχαν σε όλα τα κράτη (κεφάλαιο 3 της παρούσας εργασίας) και εμπόδιζαν την ιδιωτική επένδυση σε χρυσό και ήταν το μοναδικό που κυκλοφορούσε για 9 χρόνια 1971-1979. Μετά τις κυρώσεις του ΟΗΕ όμως που δέχθηκε η Νότια Αφρική λόγω των φυλετικών διακρίσεων τη δεκαετία του '80 και η μακρόχρονη με επιτυχία κυκλοφορία του νομίσματος αυτού, ώθησαν πολλά κράτη να εκδώσουν τα δικά τους νομίσματα σε ουγγιές,

τα «bullion» νομίσματα τα οποία απευθύνονται στο κοινό για καθαρά επενδυτικούς σκοπούς και η αξία τους σχετίζεται άμεσα με την επικρατούσα αξία της περιεκτικότητάς τους σε καθαρό χρυσό.

Εικόνα 1. Bullion νομίσματα 1 oz από διάφορα κράτη

Πηγή: Suisse gold.eu

Στις διατραπεζικές συναλλαγές, μεταξύ κεντρικών τραπεζών, οι ράβδοι που αγοράζονται και πωλούνται, θα πρέπει να πληρούν τα κριτήρια “Good Delivery” (LGD) της London Bullion Market Association (LBMA) και να ζυγίζονται περίπου 400 ουγγιές. Δηλαδή περίπου 12.450 γραμμάρια, με συγκεκριμένες διαστάσεις (μήκους, πλάτους, ύψους).

Εικόνα 2. Bank of England (vaults)

Πηγή: Bank of England.co.uk

Στις συναλλαγές ιδιωτών επενδυτών, οι ράβδοι προς διάθεση έχουν βάρη από 1 γραμμάριο έως 1 κιλό, ή από 1/10 ουγγιάς έως 10 ουγγιές, σε διάφορους τίτλους περιεκτικότητας χρυσού, (bullion by post).

Εικόνα 3. Πλακίδια 1oz

Πηγή: Suisse gold.eu

2.3. Η καθαρότητα του χρυσού - Κράματα χρυσού

Λόγω του ότι ο χρυσός είναι πολύ μαλακός, για να αποκτήσει την κατάλληλη αντοχή στην παρασκευή κοσμημάτων, αναμειγνύεται με άλλα μέταλλα όπως ασήμι, χαλκός, παλλάδιο και άλλα.

Η διαδικασία της κραματοποίησης δηλ. η ανάμειξη άλλων μετάλλων με καθαρό χρυσό, προσδίδει επίσης και διαφορετικό χρώμα στο κόσμημα ανάλογα με το μέταλλο πρόσμιξης όπως κίτρινο από προσμίξεις με ψευδάργυρο, λευκό από προσμίξεις με ασήμι ή παλλάδιο, ροζ από προσμίξεις με χαλκό, μαύρο από προσμίξεις με οξείδιο του κοβαλτίου (gold.org)

Εικόνα 4. Κράματα χρυσού στη χρυσοχοΐα Πηγή: Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού

Το ποσοστό του χρυσού που περιέχεται στα κοσμήματα - νομίσματα - ράβδους χρυσού, ονομάζεται «τίτλος καθαρότητας χρυσού» και εκφράζεται στα μεν κοσμήματα σε καράτια (carats), με τον καθαρό χρυσό να αντιστοιχεί στα 24 καράτια, στα δε νομίσματα και στις ράβδους σε χιλιοστά (fineness), με τον καθαρό χρυσό να αντιστοιχεί στα 999,9/1000 (bullion by post).

Σε ορισμένα νομισματοκοπεία (Perth Mint), μπορούμε να δούμε την καθαρότητα του χρυσού σε εκατοστά (percentage), στα περισσότερα όμως, με την εγκαθίδρυση του συστήματος Good Delivery του LBMA το 1987, η καθαρότητα εκφράζεται σε χιλιοστά (fineness) (lbma.org.uk).

Στα νομίσματα οι πιο συνηθισμένοι τίτλοι καθαρότητας είναι, 900/1000 – 916,6/1000-986,6/1000-999,9/1000.

Στις ράβδους που διατίθενται για ιδιώτες οι πιο συνηθισμένοι τίτλοι καθαρότητας είναι, 995/1000, 999,9/1000

Εικόνα 5. Πλακίδια 1 oz
Πηγή: Perth Mint, Australia

Κεφάλαιο 3. Ο χρυσός στο πέρασμα των χρόνων

3.1. Ο χρυσός στην αρχαιότητα

Ο χρυσός είναι ένα πολύτιμο μέταλλο που έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σε όλη την ανθρωπότητα από την αρχαιότητα έως σήμερα. Έχει υπάρξει σύμβολο ομορφιάς, δύναμης, πλούτου και αθανασίας, δεδομένου ότι ο χρυσός είναι «άφθαρτος», δηλαδή δεν διαβρώνεται και δεν καταστρέφεται από όταν εξορυχθεί από το υπέδαφος, παρά μόνο αλλάζει μορφές, ως νομίσματα, ράβδοι χρυσού, κοσμήματα, γλυπτά κλπ.

Οι πρώτες αναφορές για διακοσμημένα με χρυσό αντικείμενα, χρονολογούνται από το 4000 π.Χ από πολιτισμό που ήταν εγκατεστημένος στην Ανατολική Ευρώπη με χρυσό από το «όρος Παγγαίο» της Ανατολικής Θράκης.

Το 3000 π.Χ. συναντάται σε κοσμήματα των Σουμερίων ενώ ακολουθούν τα χρυσά κτερίσματα που θάβονται στους βασιλείς της πρώτης δυναστείας των Αιγυπτίων, καθώς η Νουβία διαθέτει μεγάλες χρυσοφόρες περιοχές, γεγονός που κατέστησε την Αίγυπτο ένα πλούσιο κράτος, με το χρυσό να χρησιμοποιείται ως μέσο ανταλλαγής στο διεθνές εμπόριο (The History of Gold, National Mining Association, Washington).

Εικόνα 6. Μινωική Χρυσοχοϊά Πηγή: Ελληνικός Χρυσός

Κατά την 2^η χιλιετία π.Χ. παρατηρείται η παραγωγή των κοσμημάτων του Μινωικού πολιτισμού με χρυσά κοσμήματα (περιδέραια, διαδήματα, καρφίτσες) μέσω διαφορετικών τεχνικών όπως φιλιγκράν (ο χρυσός τραβιέται σε σύρμα και συστρέφεται σε διάφορα

σχέδια), κοκκοποίηση (επιφανειακή διακόσμηση με μικρούς συγκολλημένους κόκκους χρυσού) , ανάγλυφο και άλλες. Αργότερα, στον Μυκηναϊκό πολιτισμό, εκτός από τα κοσμήματα, χρησιμοποιούσαν και χρυσά αντικείμενα τα οποία θάβονταν μαζί με τους νεκρούς, υποδηλώνοντας την επιφανή θέση του νεκρού, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την «μάσκα του Αγαμέμνονα» στις Μυκήνες (Cartwright, 2014)

Εικόνα 7. Το Προσωπείο του Αγαμέμνονα
Πηγή: Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών

Τα πρώτα χρυσά κέρματα κόπηκαν στη Μικρά Ασία στα τέλη του 8^{ου} αιώνα, ως κράμα χρυσού και αργύρου (ήλεκτρον), ενώ στη Λυδία το 560 π.Χ, ο βασιλιάς Κροίσος ανακαλύπτει νέες μεθόδους εξευγενισμού του χρυσού σε μεταλλεία χρυσού στις Σάρδεις κόβοντας τα πρώτα νομίσματα καθαρού χρυσού (Cartwright, 2014).

Ακολουθούν οι Ρωμαίοι με τα νομίσματα Aureus και μετά από μια χιλιετία περίπου η Αγγλία καθιερώνει ένα νέο μεταλλικό σύστημα των αγγλικών νομισμάτων.

Σήμερα ο χρυσός αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε επτά αγορές, συμπεριλαμβανομένης της εξωχρηματιστηριακής αγοράς του Λονδίνου (OTC market), την αγορά της Νέας Υόρκης (COMEX), τα τρία χρηματιστήρια της Σαγκάης, την αγορά του Τόκιο (TOCOM), την αγορά της Ινδίας (MCM), του Ντουμπάι και Κωνσταντινούπολης (O' Connor et al, 2015).

3.2. Ο κανόνας χρυσού – Gold Standard

Την περίοδο του 1870 έως το 1914, το Ηνωμένο Βασίλειο που έχει επεκτείνει την κυριαρχία του σε όλο τον κόσμο, με πρόσβαση σε χώρες με εξορύξεις χρυσού όπως η Νότιος Αφρική, Αυστραλία, Ινδία, Καναδάς, εφαρμόζει τον «Κανόνα Χρυσού», νομισματικό σύστημα, σύμφωνα με το οποίο, όλες οι χώρες που μετέχουν σε αυτό καθόριζαν την αξία των νομισμάτων τους με μια συγκεκριμένη ποσότητα χρυσού η οποία και αποτελούσε τη βάση για τη σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ των νομισμάτων των χωρών αυτών. Για παράδειγμα, αν οριζόταν η τιμή του χρυσού στις ΗΠΑ στα 1.000 \$ η ουγγιά, η αξία του δολλαρίου θα ήταν το 1/1.000 της ουγγιάς χρυσού.

Επομένως, η προσφορά του χρήματος από τις Κεντρικές Τράπεζες των κρατών αυτών εξαρτιόταν πάντα από τα αποθέματα χρυσού που διέθεταν.

Οι χώρες αυτές μπορούσαν να πραγματοποιούν εισαγωγές και εξαγωγές ελεύθερα, ρυθμίζοντας συγχρόνως το ισοζύγιο πληρωμών τους. Δηλαδή, μια χώρα που είχε έλλειμμα στο ισοζύγιό της, πουλούσε χρυσό για την κάλυψή του, ενώ αυτές που είχαν πλεόνασμα το αντίστροφο (World Gold Council).

Ως αποτέλεσμα του κανόνα χρυσού ήταν η σταθερότητα των τιμών, η συγκράτηση του πληθωρισμού σε χαμηλά επίπεδα, η μείωση της αβεβαιότητας στις οικονομίες των χωρών που συμμετείχαν. Υπήρξαν όμως και οι υποστηρικτές της αντίθετης άποψης, οι οποίοι κατηγορήσαν το σύστημα αυτό ότι ήταν υπεύθυνο για την παράταση της Μεγάλης Ύφεσης που επακολούθησε στην Αμερική, καθώς η Κεντρική Τράπεζα δεν μπορούσε να αυξήσει τη προσφορά του χρήματος έτσι ώστε να μετριάσει τα αποτελέσματα της ύφεσης (Dowd, 2016).

Επίσης σύμφωνα με τον Nouriel Roubini (2010), ο κανόνας χρυσού περιορίζει την ανάπτυξη της οικονομίας ενός κράτους καθώς, σε περίπτωση αύξησης της παραγωγικής ικανότητας μιας οικονομίας, δεν μπορεί να ακολουθήσει αύξηση της προσφοράς χρήματος χωρίς τη διαφοροποίηση των αποθεμάτων σε χρυσό.

Ο κανόνας χρυσού εγκαταλείφθηκε από αρκετά κράτη κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου, διότι με τη συμμετοχή τους στον πόλεμο, ήθελαν να αυξήσουν την κυκλοφορία του χρήματος για να υποστηρίξουν τις στρατιωτικές επιχειρήσεις.

3.3. Το σύστημα σταθερών ισοτιμιών «Bretton Woods»

Ο υπερπληθωρισμός που δημιουργήθηκε μετά το τέλος του Β΄ Παγκόσμιου πολέμου, οδήγησε πολλά κράτη να επιθυμούν τη σταθερότητα που τους παρείχε ο κανόνας χρυσού, με τις σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες που ήταν απαραίτητες για το εμπόριο, αλλά με μεγαλύτερη όμως ευελιξία κινήσεων.

Έπειτα από αρκετές διαβουλεύσεις, κατά τη συνάντηση των συμμαχικών δυνάμεων στο Bretton Woods των ΗΠΑ το 1944, αποφασίσθηκε η επαναφορά των σταθερών ισοτιμιών στα κράτη που συμμετείχαν. Η πολιτική και οικονομική κυριαρχία όμως των ΗΠΑ κατέστησε το δολάριο κέντρο αναφοράς και υπολογισμού της ισοτιμίας σε χρυσό, με 35\$ την ουγκιά.

Τα συμμετέχοντα κράτη έπρεπε να διατηρούν σταθερή την ισοτιμία των νομισμάτων τους με το δολάριο με απόκλιση $\pm 1\%$, το οποίο είχε σταθερή ισοτιμία με το χρυσό.

Σε αντίθεση με τον κλασικό κανόνα του χρυσού, επιτρέπονταν οι έλεγχοι κεφαλαίων για να επιτρέψουν στις κυβερνήσεις να τονώσουν τις οικονομίες τους χωρίς να υποστούν ζημιά από κυρώσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές (World gold Council, History of Gold).

Στην ίδια διάσκεψη ιδρύεται και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα, με κύρια λειτουργία τον έλεγχο της δημοσιονομικής πολιτικής των κρατών για μη υπέρβαση των αποκλίσεων, την παροχή δανείων σε χώρες που δεν μπορούσαν να ρυθμίσουν το ισοζύγιο πληρωμών τους, ή ακόμα την υποτίμηση των νομισμάτων τους πάντα με έλεγχο από το ΔΝΤ.

Το σύστημα σταθερών ισοτιμιών Bretton Woods ίσχυε έως το καλοκαίρι του 1971, όπου η κυβέρνηση των ΗΠΑ, διαπιστώνοντας ότι υπήρχε σημαντική μείωση των αποθεμάτων της σε χρυσό, λόγω μεγάλου ελλείμματος στο ισοζύγιο πληρωμών της, αποφάσισε τη λήξη του συστήματος αυτού. Με αυτόν τον τρόπο και τα υπόλοιπα κράτη, εισέρχονται πλέον σε μια νέα περίοδο υπολογισμού των συναλλαγματικών ισοτιμιών των νομισμάτων τους μέσω της ελεύθερης αγοράς.

Κεφάλαιο 4. Χρησιμότητα του Χρυσού

Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού (World Gold Council), "ο χρυσός είναι λιγότερο εκτεθειμένος στις διακυμάνσεις των επιχειρηματικών κύκλων, παρουσιάζει συνήθως χαμηλότερη μεταβλητότητα και τείνει να είναι σημαντικά πιο ανθεκτικός από άλλα εμπορεύματα σε περιόδους οικονομικής πίεσης".

Πολλοί επενδυτές έλκονται από τον ρόλο του χρυσού ως παράγοντα διαφοροποίησης λόγω της χαμηλής συσχέτισής του με τα περισσότερα κύρια περιουσιακά στοιχεία και ως μέσο αντιστάθμισης έναντι του συστημικού κινδύνου και των ισχυρών υποχωρήσεων της χρηματιστηριακής αγοράς. Επιπλέον, ορισμένοι τον χρησιμοποιούν ως αποθήκη πλούτου και ως αντιστάθμιση του πληθωρισμού και του νομίσματος.

4.1. Ο χρυσός ως επενδυτικό στοιχείο

Ως χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, ο χρυσός κυκλοφορεί ευρέως στην αγορά και εξακολουθεί να αποτελεί ένα από τα κύρια περιουσιακά στοιχεία των αποθεματικών των κεντρικών τραπεζών. Ο χρυσός ήταν πάντα ένα αξιόπιστο επενδυτικό εργαλείο. Τα ερευνητικά δεδομένα του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού δείχνουν ότι από το 2001, η παγκόσμια επενδυτική ζήτηση για χρυσό αυξάνεται κατά περίπου 15% κάθε χρόνο (World Gold Council, 2019a). Αυτό μπορούμε να το εξηγήσουμε στην προτίμηση του κοινού στις διάφορες επενδυτικές επιλογές σε χρυσό (νομίσματα, ράβδοι, ETF's), για μια αποτελεσματικότερη διαχείριση των κινδύνων έπειτα από τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2007-2009 στις ΗΠΑ και ακολούθως στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα λιανικής αγοράς χρυσού που πραγματοποιήθηκε από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού το 2019, μεταξύ των επενδυτικών προϊόντων που οι επενδυτές έχουν ποτέ αγοράσει, ο χρυσός κατατάσσεται στην τρίτη θέση με ποσοστό 46%, μετά τον αποταμιευτικό λογαριασμό (78%) και την ασφάλεια ζωής (54%). Διαπιστώνουμε ότι, ο χρυσός γίνεται όλο και περισσότερο κυρίαρχο επενδυτικό εργαλείο στην παγκόσμια αγορά (World Gold Council, 2019b). Οι συνολικές αγορές χρυσού από τις κεντρικές τράπεζες το 2018 ήταν 651 τόνοι, σημειώνοντας αύξηση 74% σε ετήσια βάση, η οποία αποτέλεσε το ανώτατο επίπεδο αγοράς χρυσού από τις κεντρικές τράπεζες μετά την

κατάρρευση του του συστήματος Bretton Woods τη δεκαετία του 1970. Το πρώτο εξάμηνο του 2019, οι παγκόσμιες κεντρικές τράπεζες αγόρασαν 374,1 τόνους χρυσού, σημειώνοντας αύξηση 57% σε ετήσια βάση.

Η αύξηση της ζήτησης από τις Κεντρικές Τράπεζες γίνεται καθαρά για λόγους διαφοροποίησης και ασφάλειας ενώ η αύξηση της ζήτησης των επενδυτών συνδέεται και με την παγκόσμια αύξηση της ζήτησης από την Ινδία και Κίνα (πάνω από 50% τα τελευταία χρόνια).

Η αύξηση της ζήτησης, οδηγεί σε αύξηση της προσφοράς- παραγωγής, η οποία όμως λόγω των ιδιαιτεροτήτων της εξόρυξης, έχει αυξηθεί κατά μέσο όρο 1,4% ανά έτος, τα τελευταία 20 χρόνια.

Σύμφωνα με έρευνα του Παγκόσμιου Οργανισμού Χρυσού (2019), η τιμή του χρυσού έχει αυξηθεί κατά μέσο όρο κατά 10% ετησίως από την περίοδο που άρχισε η ελεύθερη διαπραγμάτευσή του με την κατάρρευση του συστήματος Bretton Woods και μπορεί να τεθεί σε σύγκριση πλέον με τις τιμές των μετοχών και ομολόγων στις χρηματιστηριακές αγορές.

4.2. Ο χρυσός ως μέσο αντιστάθμισης

Οι Giannellis και Koukouritakis (2019), αναφέρουν ότι ο χρυσός χρησιμοποιείται ως εργαλείο αντιστάθμισης στον πληθωρισμό, στον χρηματοοικονομικό και νομισματικό κίνδυνο, μόνο όμως σε περιόδους οικονομικών αναταραχών οι οποίες είναι επιζήμιες για τις οικονομίες των κρατών.

Η αντιστάθμιση επιτυγχάνεται όταν "ένα περιουσιακό στοιχείο δεν συσχετίζεται ή συσχετίζεται αρνητικά με ένα άλλο περιουσιακό στοιχείο ή χαρτοφυλάκιο κατά μέσο όρο". Με την αντιστάθμιση δεν υπάρχει η ικανότητα μείωσης των απωλειών εισοδήματος σε περιόδους αναταραχών (Baur & Lucey, 2010).

Ο χρυσός αποτελεί ακατάλληλη αντιστάθμιση έναντι των μεταβολών των επιτοκίων για τα χαρτοφυλάκια ακινήτων και πετρελαίου, ενώ για τα χαρτοφυλάκια ομολόγων, ο χρυσός προσφέρει καλή αντιστάθμιση έναντι της αβεβαιότητας του πληθωρισμού (Poshakwale και Mandal, 2016).

Χρησιμοποιώντας ένα σύνολο μηνιαίων δεδομένων για μεγαλύτερη χρονική περίοδο (1971-1988) ο Chua, Sick, και Woodward (1990) επιβεβαιώνουν ότι ο χρυσός έχει χαμηλό Beta, σύμφωνα με το μοντέλο αποτίμησης περιουσιακών στοιχείων CAPM, και

διαπιστώνουν ότι είναι ασήμαντα διαφορετικό από το μηδέν σε διάφορες χρονικές περιόδους. Αυτό δείχνει ότι οι κινήσεις της τιμής του χρυσού δεν έχουν καμία συσχέτιση με τις κινήσεις των τιμών των μετοχών κατά την εξεταζόμενη περίοδο. Αυτό είναι που δίνει στον χρυσό τη δυνατότητα για αντιστάθμιση χαρτοφυλακίου. Οι μετοχές χρυσού εμφανίζονται και πάλι με ελάχιστη προσφορά στη διαφοροποίηση σε σχέση με τον χρυσό και έχουν χρονικά μεταβαλλόμενο βήτα σε αντίθεση με το σταθερό βήτα του χρυσού, σύμφωνα με τους Faff και Chan (1998).

Ο χρυσός ως πιθανό περιουσιακό στοιχείο αντιστάθμισης κινδύνου έχει επίσης εξεταστεί σε σχέση με χαρτοφυλάκια νομισμάτων. Οι Carie, Mills και Wood (2005) εξετάζουν κατά πόσον ο χρυσός μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου, συγκεκριμένα ως μέσο αντιστάθμισης έναντι των συναλλαγματικών ισοτιμιών γεν/δολαρίου ΗΠΑ και στερλίνας/δολαρίου ΗΠΑ. Οι ίδιοι δείχνουν ότι η ικανότητά του να ενεργεί ως αντιστάθμιση κινδύνου μεταβάλλεται χρονικά με βάση απρόβλεπτα πολιτικά και οικονομικά γεγονότα. Η θεωρία σχετικά με το γιατί θα μπορούσε να αποτελέσει αντιστάθμιση του δολαρίου είναι παρόμοια με την αρνητική σχέση του με το δολάριο ΗΠΑ. Φαίνεται λογικό ότι όταν το δολάριο χάνει την αξία του οι επενδυτές θα μπορούσαν να ανταλλάξουν τα δολάρια τους με χρυσό, αυξάνοντας την τιμή του χρυσού κατά μέσο όρο. Ο Joy (2011) επέκτεινε το δείγμα των ζευγαριών δολαρίων σε 16 νομίσματα από 1986 έως το 2008. Χρησιμοποιώντας δυναμικά υποδείγματα εξαρτημένης συσχέτισης διαπιστώνει ότι ο χρυσός αποτελούσε αντιστάθμιση του δολαρίου, και μάλιστα όλο και πιο έντονα, κατά τη διάρκεια της 23ετούς περιόδου που εξετάστηκε. Ο Reboredo (2013) διαπιστώνει επίσης ότι ο χρυσός λειτουργεί ως αντιστάθμιση του δολαρίου χρησιμοποιώντας εβδομαδιαία δεδομένα από το 2000 έως το 2011 για 8 ζεύγη νομισμάτων. Παρόμοια ευρήματα του χρυσού ως δυνητικά χρήσιμη αντιστάθμιση για τα νομίσματα αναφέρονται στους Reboredo και Rivera-Castro (2014), Lu και Hamori (2013), οι οποίοι επίσης εξετάζουν τις ιδιότητες ασφαλούς καταφυγίου του χρυσού για τα νομίσματα, και ο Apergis (2014), ο οποίος παρουσιάζει τον χρυσό ως χρήσιμο προβλεπτικό και αντιστάθμισμα για το δολάριο Αυστραλίας.

4.3. Ο χρυσός ως μέσο διαφοροποίησης

Σύμφωνα με τους Baur & Lucey (2010), η «διαφοροποίηση» επιτυγχάνεται όταν ένα περιουσιακό στοιχείο είναι θετικά αλλά όχι τέλεια συσχετισμένο με κάποιο άλλο στοιχείο

κατά μέσο όρο. Όπως και με την «αντιστάθμιση», δεν υπάρχει η πιθανότητα μείωσης των απωλειών εισοδήματος σε περιόδους αναταραχών.

Οι Poshakwale και Mandal (2016), χρησιμοποιώντας δεδομένα από το 1987 έως το 2012 για τον χρυσό και τρεις διαφορετικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων και διάφορες μακροοικονομικές και μη μακροοικονομικές μεταβλητές, καταλήγουν σε συμπεράσματα ότι, η επένδυση σε χρυσό οδηγεί σε διαφοροποίηση του κινδύνου και ότι ο χρυσός λειτουργεί ως επένδυση ασφαλούς καταφυγίου, ιδίως σε ασταθείς χρηματιστηριακές συνθήκες.

Περαιτέρω, αποκαλύπτουν ότι κατά τη διάρκεια της οικονομικής συρρίκνωσης, η αύξηση της ζήτησης για χρυσό ενδεχομένως να προκαλέσει αύξηση των επενδύσεων σε ομόλογα. Αντίθετα, η αρνητική επίδραση της έλλειψης ρευστότητας των ομολόγων κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε από τις δύο φάσεις υποδηλώνει ότι η μείωση της ζήτησης ομολόγων υποδηλώνει αύξηση των επενδύσεων σε χρυσό.

Τέλος, δείχνουν ότι η αύξηση των αποστροφής των επενδυτών προς τον κίνδυνο συνδέεται με αύξηση της απόδοσης του χρυσού και άλλων περιουσιακών στοιχείων.

Οι Hillier, Draper και Faff (2006) εξετάζουν τους ρόλους του χρυσού, του αργύρου και της πλατίνας στις αποφάσεις κατανομής περιουσιακών στοιχείων. Η εργασία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι και τα τρία πολύτιμα μέταλλα παρείχαν σημαντικά οφέλη διαφοροποίησης σε ευμετάβλητες αγορές όταν κατέχονταν σε χαρτοφυλάκιο αμερικανικών ή παγκόσμιων μετοχών, ενώ ο διαφοροποιητικός ρόλος των πολύτιμων μετάλλων είναι περιορισμένος κατά τη διάρκεια περιόδων μικρών αποδόσεων της αγοράς. Στη συνέχεια, οι συγγραφείς εξετάζουν δύο στρατηγικές για να εξετάσουν την αποτελεσματικότητα των χαρτοφυλακίων τους: μια στρατηγική αγοράς και διακράτησης και μια στρατηγική αλλαγής χαρτοφυλακίου με την αποτελεσματικότητα του χαρτοφυλακίου να μετράται ως η σχετική ανταμοιβή προς τον κίνδυνο. Τα αποτελέσματά τους υποδηλώνουν ότι σε μια παθητική στρατηγική αγοράς και διακράτησης, το βέλτιστο βάρος του χρυσού σε χαρτοφυλάκιο διεθνών μετοχών ευρείας βάσης είναι περίπου 9,5%. Ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από ό,τι το επίπεδο χρυσού που συναντάται στα χαρτοφυλάκια μετοχών των περισσότερων αμοιβαίων κεφαλαίων καθώς και υψηλότερο από οποιαδήποτε από τις εκτιμήσεις των Bruno και Chincarini (2010).

Οι Emmrich και McGroarty (2013), χρησιμοποιώντας μηνιαία δεδομένα από το 1981 έως το 2011, ενισχύουν την διαπίστωση ότι η προσθήκη χρυσού σε μια σειρά χαρτοφυλακίων μειώνει το μεταβλητότητα του χαρτοφυλακίου σε όλες τις εξεταζόμενες περιόδους, τον κύριο στόχο ενός περιουσιακού στοιχείου διαφοροποίησης. Ωστόσο, οι μικρές αποδόσεις του χρυσού στις δεκαετίες του 1980 και του 1990 σημαίνουν ότι οι προσαρμοσμένες στον κίνδυνο αποδόσεις, όπως μετρώνται από τους δείκτες Sharpe και Treynor, παραμένουν μικρές. Οι αλλαγές στα οφέλη από τη διακράτηση χρυσού ωθούν τους συγγραφείς να υποδείξουν ότι η ικανότητα μεταστροφής στις σωστές χρονικές στιγμές προς και από τον χρυσό θα ήταν επωφελής. Το γεγονός αυτό αμφισβητήθηκε από τους Hillier et al. (2006) οι οποίοι δεν διαπίστωσαν κανένα όφελος από την εναλλαγή, ακόμη και εκ των υστέρων.

4.4. Ο χρυσός ως «ασφαλές καταφύγιο»

Η ελκυστικότητα του χρυσού για τους επενδυτές σε περιόδους πανικού ή ακραίων πιέσεων στην αγορά αναγνωρίζεται ευρέως και αναφέρεται συχνά στον οικονομικό Τύπο (Sanderson, 2015).

Ο Arionich (1983), περιλαμβάνει τον αντίκτυπο των πολιτικών εντάσεων στην τιμή του χρυσού, χωρίζοντάς τες σε εκείνες που επηρεάζουν τη διεθνή χρηματοπιστωτική αγοράς, τις προσδοκίες για τον πληθωρισμό και την αξία του δολαρίου ΗΠΑ.

Αναλύοντας μηνιαία στοιχεία από το 1972 έως το 1981 διαπιστώνει ότι η χρήση ενός μέτρου πολιτικής έντασης σε ένα ερμηνευτικό υπόδειγμα της τιμής του χρυσού δεν αυξάνει την ισχύ του υποδείγματος, αλλά υπάρχει θετική σχέση μεταξύ των δύο. Οι εξελίξεις στις ΗΠΑ φαίνεται να έχουν μεγαλύτερη επίδραση, αλλά δεδομένου ότι ερευνάται η τιμή του χρυσού σε δολάρια ΗΠΑ, αυτό είναι αναμενόμενο.

Σύμφωνα με τους Baur & Lucey (2010), ως “ασφαλές καταφύγιο” θεωρείται ένα περιουσιακό στοιχείο που είναι ασυσχέτιστο ή αρνητικά συσχετισμένο με κάποιο άλλο στοιχείο ή χαρτοφυλάκιο σε περιόδους πιέσεων ή αναταραχών στις αγορές.

Οι συγγραφείς αναφέρουν ότι ο χρυσός είναι ένα ασφαλές καταφύγιο επικεντρώνοντας την εργασία τους στη σχέση του χρυσού με άλλα περιουσιακά στοιχεία σε περιόδους ακραίων κινήσεων της αγοράς και εξετάζουν την ικανότητά του να προστατεύει τον πλούτο από τις καταρρεύσεις των χρηματοπιστωτικών αγορών

Σε μια εμπειρική έρευνα οι Baur και Lucey (2010) μελετούν τη σχέση μεταξύ των αμερικανικών, βρετανικών και γερμανικών αποδόσεων μετοχών και ομολόγων και των αποδόσεων του χρυσού, διαπιστώνοντας ότι ο χρυσός αποτελεί αντιστάθμιση και ασφαλές καταφύγιο για τις μετοχές, αλλά όχι για τα ομόλογα. Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι ο χρυσός δρα ως ασφαλές καταφύγιο μόνο για 15 ημέρες μετά από ένα κραχ της αγοράς. Αντίθετα, ο Bredin, Conlon, and Potì (2015) εφαρμόζουν ανάλυση «wavelet» και προτείνουν ότι αντίθετα με το εύρημα των Baur και Lucey, ο χρυσός είναι ένα ασφαλές καταφύγιο για διάστημα έως και ενός έτους.

Οι Baur και McDermott (2010) επεκτείνουν την ανάλυση αυτή σε ένα πιο διεθνές δείγμα και επιβεβαιώνουν την ιδιότητα του χρυσού ως ασφαλούς καταφυγίου για μετοχές, αλλά όχι για όλες τις εξεταζόμενες χώρες. Σε ορισμένες χώρες, όπως η Αυστραλία, η Ιαπωνία και οι χώρες BRIC (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Καναδάς), ο χρυσός είναι αναποτελεσματικός στην προστασία του πλούτου από ακραίες κινήσεις της αγοράς.

Οι Poshakwale και Mandal (2016), αποδεικνύουν ότι, το φαινόμενο της "φυγής προς την ασφάλεια" οφείλεται στην τεκμαρτή μεταβλητότητα της χρηματιστηριακής αγοράς και όχι στην παρατηρούμενη αβεβαιότητα της χρηματιστηριακής αγοράς.

Όμως ο χρυσός είναι ασφαλές καταφύγιο μόνο σε περιόδους αναταραχών και όχι όταν η αγορά χρεογράφων έχει ανοδική πορεία. Η περίοδος της ασφάλειας, είναι περιορισμένη και διαρκεί περίπου 15 εργάσιμες ημέρες. Συνεπώς, οι επενδυτές θα πρέπει να αγοράζουν χρυσό όταν οι αποδόσεις είναι ιδιαίτερα αρνητικές και να πωλούν όταν η αγορά αποκτά πάλι την εμπιστοσύνη των αγοραστών.

Κεφάλαιο 5. Η Αγορά του Χρυσού

5.1. Στοιχεία Ζήτησης Χρυσού από 2010-2021

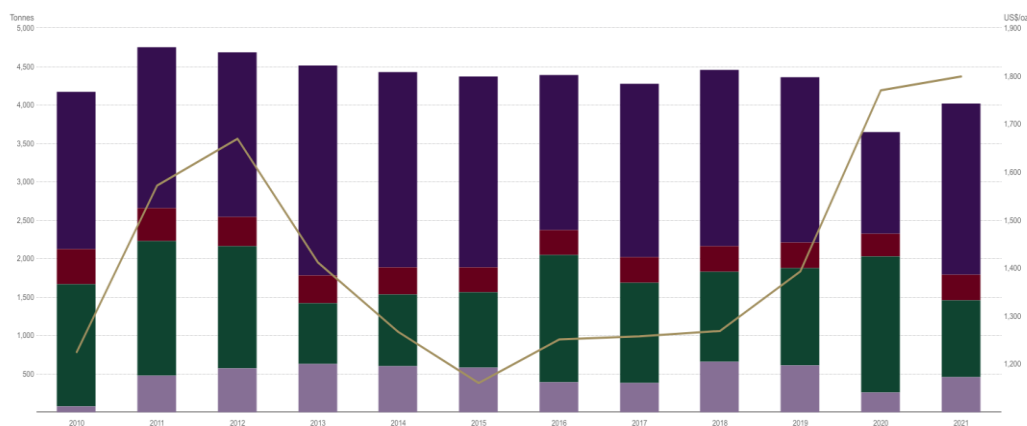
Η αγορά του χρυσού σήμερα έχει σχεδόν τριπλασιαστεί από το μέγεθος που είχε τη δεκαετία του 1970 καθώς με την απελευθέρωση της τιμής του, ισχύουν οι κανόνες προσφοράς και ζήτησης για τη διαμόρφωσή της.

Σήμερα ο χρυσός αγοράζεται για διάφορους λόγους ανάλογα με τη χρήση που εξυπηρετεί είτε στην παραγωγή κοσμημάτων, στην τεχνολογία, ως απόθεμα κεντρικών τραπεζών ή ως επενδυτικό περιουσιακό στοιχείο.

Ο κάθε αγοραστής – επενδυτής, πραγματοποιεί τις αγορές του, εκφράζοντας τις συναισθηματικές, πολιτισμικές, οικονομικές αξίες ανάλογα με τους κοινωνικοπολιτιστικούς ή μακροοικονομικούς παράγοντες της κάθε χώρας διαμονής τους. (World Gold Council).

GOLDHUB

Gold supply and demand statistics

Data as of 30 June, 2022

Sources: ICE Benchmark Administration, Metals Focus, Refinitiv GFMS, World Gold Council; Disclaimer: <https://www.gold.org/terms-and-conditions/#proprietary-rights>

Jewellery Fabrication, Technology, Investment, Central Banks

Εικόνα 8. Ζήτηση Χρυσού ανά κατηγορία χρήσης (World Gold Council)

Sources: ICE Benchmark Administration, Metals Focus, Refinitiv GFMS, World Gold Council;

Στον παραπάνω πίνακα αποτυπώνονται τα ετήσια στοιχεία ζήτησης από το 2010-2021 ανά τομέα ζήτησης και διακρίνουμε ότι:

Η ζήτηση του χρυσού για την παραγωγή κοσμημάτων κυμαίνεται περίπου σε σταθερά επίπεδα από 2.045 τόνους το 2010 σε 2.230 τόνους το 2021, με ανώτερη ποσότητα το 2015 στους 2.479 τόνους.

Αντίθετα η ζήτηση για την τεχνολογία που αφορά χρήσεις οδοντιατρικής, ηλεκτρονικής ή άλλης βιομηχανικής χρήσης κυμαίνεται με φθίνουσα πορεία από 460,7 τόνους το 2010 σε 330,2 τόνους το 2021. Και αυτό καθόσον από τη στιγμή που η τιμή του χρυσού από 1.224,5 \$/oz που είχε το 2010 έχει φτάσει στα 1.798,6 \$/oz το 2021, καταλαβαίνουμε ότι υπήρχε ισχυρό κίνητρο εύρεσης άλλων υλικών για αντικατάσταση του χρυσού όπως ο χαλκός στα καλώδια συγκόλλησης (ηλεκτρονικά) ή μη μεταλλικά υλικά όπως τα πλαστικά στην οδοντιατρική (O' Connor et al, 2015).

Όμως, τα στοιχεία της ζήτησης για επενδυτικούς σκοπούς (ράβδοι, νομίσματα, μέταλλα, ETF's) παρουσίασαν μεγάλη αύξηση το 2012 φτάνοντας στους 1.591,4 τόνους, ενώ το 2015 παρουσίασαν πτώση στους 978 τόνους και το 2021 στους 1.007,4 (gold.org)

Τα ETF's είναι αμοιβαία διαπραγματεύσιμα κεφάλαια χρυσού και το πρώτο διαπραγματεύσιμο αμοιβαίο κεφάλαιο χρυσού (ETF) ήταν το Gold Bullion Securities ETF που δημιουργήθηκε το 2003 από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού και σύμφωνα με τον Baur (2013b), ήταν ένας από τους παράγοντες που οδήγησαν στην συνεχή αύξηση της τιμής του χρυσού, αφού δημιουργήθηκε άλλη μια επενδυτική κατηγορία ζήτησης χρυσού.

Εδώ να σημειώσουμε ότι, την περίοδο της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, παρατηρήθηκε μια σημαντική «μετατόπιση» της ζήτησης προς τις χώρες της Ανατολής, καθώς εκεί πια συναντάμε ορισμένες από τις πλέον αναπτυσσόμενες οικονομίες του κόσμου με την Κίνα και την Ινδία να καλύπτουν το 50% της συνολικής ζήτησης (World Gold Council).

Όσον αφορά τα στοιχεία των κεντρικών τραπεζών, βλέπουμε ότι ενώ η ζήτηση για τα αποθεματικά τους το 2010 ήταν 79,2 τόνους, το 2012 και το 2015 ανήλθαν σε 569,2 και 579,6 αντίστοιχα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 618% και 631% αντίστοιχα, γεγονός που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι μετά την χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, οι κεντρικές τράπεζες ενδιαφέρονται να διακρατούν για λόγους μεγαλύτερης ασφάλειας αποθέματα σε χρυσό που εννοούνται οι ράβδοι διεθνών προδιαγραφών (βάρους 400oz).

5.2. Στοιχεία Προσφοράς Χρυσού από 2010-2021

Η κύρια πηγή προσφοράς «νέων» ποσοτήτων χρυσού στην αγορά είναι η εξόρυξη. Η εξόρυξη χρυσού αποτελεί παγκόσμια βιομηχανία με δραστηριότητες σε όλες τις ηπείρους εκτός από την Ανταρκτική, όπου ο χρυσός εξάγεται από ορυχεία διαφορετικών τύπων και κλίμακας, ενώ πολλές δεκαετίες πριν, η πλειονότητα του παγκόσμιου χρυσού προερχόταν μόνο από τη Νότια Αφρική.

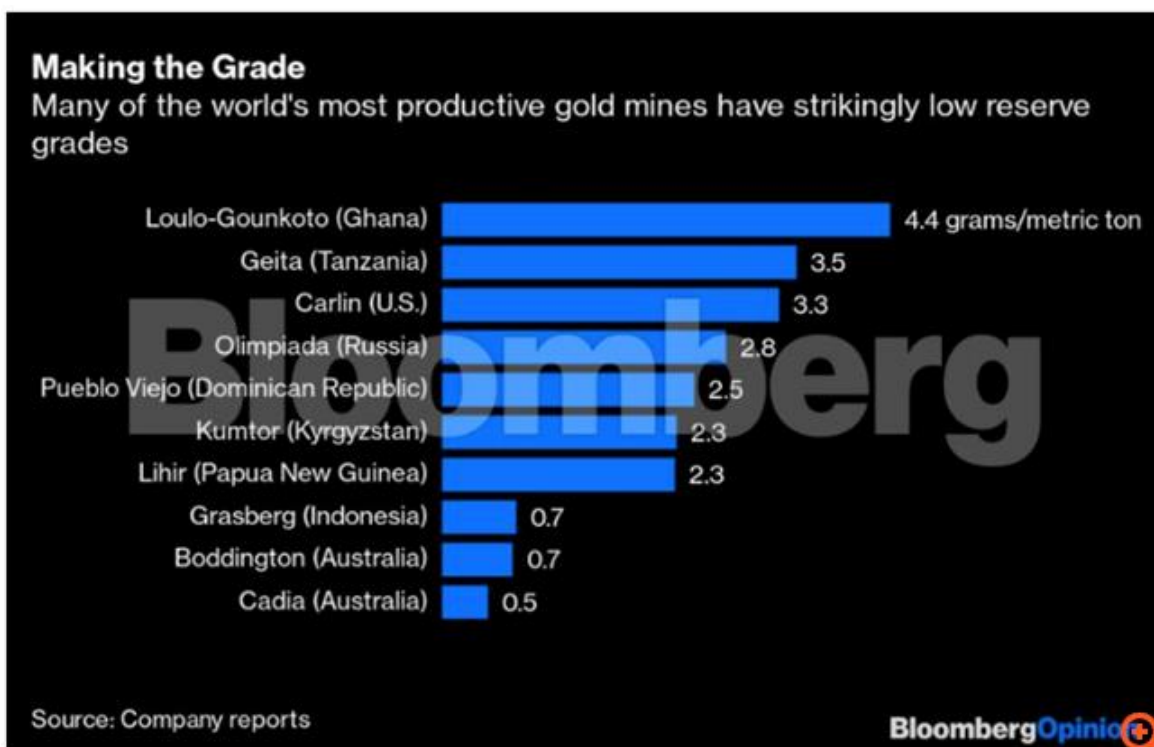

Εικόνα 9. Εξόρυξη χρυσού
Πηγή : World Gold Council

Το χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης έργων και ο κύκλος ζωής των ορυχείων είναι μακρύς και συχνά χρειάζονται δεκαετίες για να μεταβεί κανείς από την εξερεύνηση και εύρεση νέων κοιτασμάτων (Exploration 1-10 χρόνια), στην ανάπτυξη-εξέλιξη (development 1-5 χρόνια) και κατόπιν έναρξη της παραγωγής (operation 2-100 χρόνια). Επίσης ακολουθούν αρκετά χρόνια για το κλείσιμο του ορυχείου και επαναφορά της εκμεταλλευόμενης γης στην προηγούμενη κατάσταση.

Αν λάβουμε υπόψη και το ιδιαίτερος χαμηλό ποσοστό του χρυσού που παράγεται τελικά από την εξόρυξη του μεταλλεύματος, κατανοούμε πόσο οικονομικά ασύμφορες μπορεί να εξελιχθούν οι βιομηχανίες αυτές (D.Fickling, Bloomberg Opinion, 2020).

Στον παρακάτω πίνακα, εμφανίζονται τα γραμμάρια χρυσού ανά μετρικό τόνο που εξάγονται σε μερικά από τα πιο παραγωγικά ορυχεία του κόσμου (0,5gr – 4,4gr/μετρ.τόνο)

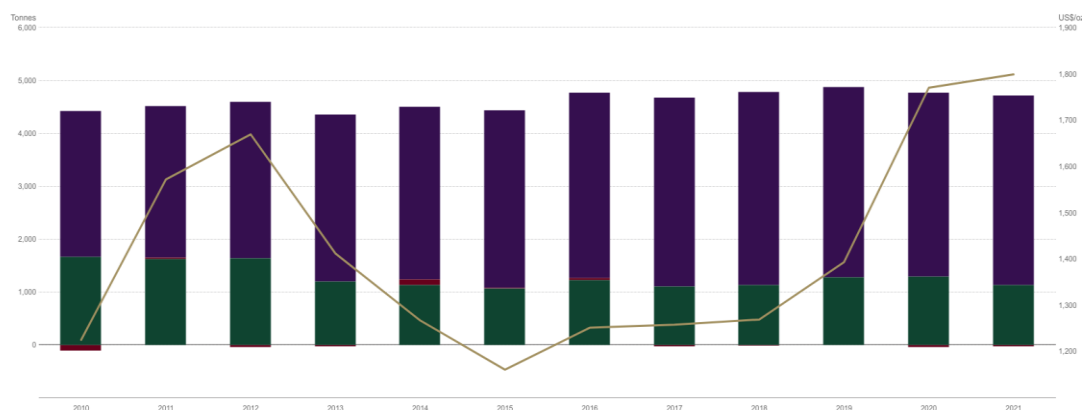

Εικόνα 10. Γραμμάρια χρυσού ανά μετρικό τόνο
Πηγή : Company reports, Bloomberg Opinion

Η παραγωγή των ορυχείων αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος της παγκόσμιας προσφοράς χρυσού - συνήθως το 75% κάθε χρόνο. Ωστόσο, η ετήσια ζήτηση απαιτεί περισσότερο χρυσό από αυτόν που εξορύσσεται και το έλλειμμα καλύπτεται από την ανακύκλωση, αφού ο χρυσός που έχει εξορυχθεί δεν καταστρέφεται, κυκλοφορεί σε κάποια μορφή και μπορεί μέσω της ανακύκλωσης να καλύψει οποιαδήποτε πεδίο ζήτησης. Το 90% περίπου του ανακυκλωμένου χρυσού προέρχεται από κοσμήματα, ενώ το υπόλοιπο 10% προέρχεται από την τεχνολογία (gold.org).

Ο χρυσός μπορεί επίσης να διατεθεί μέσω των πωλήσεων των κεντρικών τραπεζών ή μέσω της αντιστάθμισης κινδύνων των παραγωγών σε πολύ μικρό ποσοστό πλέον συγκριτικά με αυτό που γινόταν τις προηγούμενες δεκαετίες. Η αντιστάθμιση κινδύνων των παραγωγών, αφορά στο γεγονός κατά το οποίο οι παραγωγοί πολλές φορές για να εξασφαλίσουν το κόστος της εξόρυξης, κλείδωναν με συγκεκριμένη τιμή μέρος της μελλοντικής παραγωγής χρυσού και με το φόβο της μείωσης της τιμής του, το οποίο επηρέαζε σημαντικά τα επίπεδα της προσφοράς στην αγορά (gold.org).

Gold supply and demand statistics

Data as of 30 June, 2022

Sources: ICE Benchmark Administration, Metals Focus, Refinitiv GFMS, World Gold Council. Disclaimer: <https://www.gold.org/terms-and-conditions/#proprietary-rights>

Mine Production, Net Production Hedging, Recycled gold

Εικόνα 11. Προσφορά χρυσού ανά πηγή προέλευσης

Sources: ICE Benchmark Administration, Metals Focus, Refinitiv GFMS, World Gold Council;

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, βλέπουμε ότι την τελευταία δεκαετία, η μεγαλύτερη παραγωγή ορυχείων έγινε το 2019 με 3.595 τόνους χρυσού και 1.275,6 τόνους ανακύκλωσης, ενώ το 2021 τα αντίστοιχα ποσά ήταν 3.582 τόνοι παραγωγής και 1.136 τόνοι ανακύκλωσης, παρουσιάζοντας μείωση και στις δύο κατηγορίες προσφοράς.

5.2.1. Παραγωγή Χρυσού ανά χώρα (2021)

Σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα, οι πέντε (5) χώρες με τη μεγαλύτερη παραγωγή χρυσού για το έτος 2021 ήταν η Κίνα με 332 τόνους, αντιπροσωπεύοντας το 9% της παγκόσμιας παραγωγής, η Ρωσία με 330,9 τόνους, η Αυστραλία με 315,1 τόνους, ακολουθεί ο Καναδάς με 192,9 τόνους και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής με 186,8 τόνους.

Country	Tonnes
China	332.0
Russian Federation	330.9
Australia	315.1
Canada	192.9
United States	186.8

Πίνακας 1. Παραγωγή χρυσού ανά χώρα

Source: Metals Focus; World Gold Council

Data as of 31 December, 2021

5.2.2. Υπέργεια Αποθέματα Χρυσού (2021)

Μέχρι το τέλος του 2021, σύμφωνα με τα στοιχεία του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού, έχουν εξορυχθεί περίπου 205.238 τόνοι χρυσού καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας, εκ των οποίων περίπου τα δύο τρίτα έχουν εξορυχθεί από το 1950 και μετά. Με δεδομένο ότι ο χρυσός είναι άφθαρτος, όπως έχει ήδη αναφερθεί, όλη αυτή η ποσότητα χρυσού υπάρχει στον κόσμο σε διάφορες μορφές (ράβδοι χρυσού, νομίσματα, κοσμήματα, αποθέματα κεντρικών τραπεζών), με τα εξής ποσοστά:

1. Jewellery ~94,464t, 46%
2. Bars and coins (including gold backed ETFs) ~45,456t, 22%
3. Central banks ~34,592t, 17%
4. Other ~30,726t, 15%
5. Proven reserves ~53,000t

Πίνακας 2. Υπέργεια αποθέματα χρυσού ανά κατηγορία χρήσης

Source: Metals Focus, Refinitiv GFMS, US Geological Survey, World Gold Council

5.2.3. Αποθέματα Κεντρικών Τραπεζών (2022)

Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Συμβουλίου χρυσού, με στοιχεία Β΄ τριμήνου του 2022, οι χώρες με τα μεγαλύτερα αποθέματα χρυσού παγκοσμίως είναι:

ΧΩΡΕΣ	ΤΟΝΝΟΙ
Η.Π.Α	8.133,47
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	3.355,14
ΙΤΑΛΙΑ	2.451,84
ΓΑΛΛΙΑ	2.436,50
ΡΩΣΙΑ	2.298,53
ΚΙΝΑ	1.948,31
ΕΛΒΕΤΙΑ	1.040,00
ΙΑΠΩΝΙΑ	845,97
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	612,45
ΤΟΥΡΚΙΑ	457,70

Πίνακας 3. Αποθέματα Κεντρικών Τραπεζών

Πηγή : Goldhub, data, central banks holdings. World Gold Council

5.3. Στοιχεία Αγορών - Πωλήσεων Χρυσού στην Ελλάδα από 2010-2021

Από τα στοιχεία αγορών και πωλήσεων χρυσών λιρών Αγγλίας της Τράπεζας της Ελλάδος της τελευταίας δεκαετίας, φαίνεται ξεκάθαρα, πως σε περιόδους μεγάλης αβεβαιότητας, παρατηρείται αυξημένη ζήτηση των χρυσών λιρών από το κοινό, επιβεβαιώνοντας όλα αυτά που αναφέρθηκαν από τη βιβλιογραφία στα προηγούμενα κεφάλαια.

Συγκεκριμένα, αν δούμε το δείκτη πωλήσεων/αγορών, όσο μεγαλύτερος της μονάδας είναι, καταλαβαίνουμε πόσο περισσότερες είναι οι πωλήσεις (δηλ. η ζήτηση από το κοινό) από τις αγορές. Ανατρέχοντας τα γεγονότα που διαδραματίστηκαν τους συγκεκριμένους μήνες, διαπιστώνουμε ότι το κοινό αγοράζει χρυσές λίρες καθόσον ο χρυσός λειτουργεί ως «ασφαλές καταφύγιο» στις αντιλήψεις και πεποιθήσεις του κοινού.

Τα προβλήματα που προκάλεσε η παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση του 2008, καθυστέρησαν λίγο να γίνουν αντιληπτά στη χώρα μας λόγω του ότι «η ελληνική οικονομία μπορεί και να προστατεύεται βραχυπρόθεσμα από ορισμένες χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες της» (από ομιλία διοικητή ΤτΕ, IOBE 2008).

Η ανάγκη για εφαρμογή άμεσων διαρθρωτικών μέτρων για περιορισμό των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, οι πιέσεις στις αγορές και η υπερβολική αύξηση του

κόστους δανεισμού ανάγκασαν τη χώρα μας τον Απρίλιο του 2010 να υποβάλει αίτημα για χρηματοδοτική στήριξη. Αρχές Μαΐου, υπογράφεται το πρώτο Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής (ΜΟΧΠ) μεταξύ της Ελλάδος, ΕΕ, ΕΚΤ και ΔΝΤ (ΤτΕ, 2008-2013).

Ο δείκτης Πωλήσεων/Αγορών τον Μάιο του 2010 είναι αρκετά παραπάνω από τη μονάδα, με τιμή 3,5004 ενώ υπό κανονικές συνθήκες χωρίς αναταραχές είναι πάντα πολύ μικρότερος της μονάδας. Τον Απρίλιο είναι 1,2474 ενώ τον Ιούνιο 2,5018.

2010	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	14.519	9.617	0,6624
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	15.114	11.901	0,7874
ΜΑΡΤΙΟΣ	19.863	18.985	0,9558
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	17.240	21.506	1,2474
ΜΑΙΟΣ	9.442	33.051	3,5004
ΙΟΥΝΙΟΣ	14.008	35.045	2,5018
ΙΟΥΛΙΟΣ	14.171	12.514	0,8831
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	15.832	6.686	0,4223
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	12.298	7.745	0,6298
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	12.907	5.954	0,4613
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	24.449	13.686	0,5598
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	25.540	17.785	0,6964
	195.383	194.475	0,9954

Πίνακας 4. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2010

Η έκθεση αξιολόγησης από τους «Θεσμούς» στις αρχές του 2011 δεν ήταν στο βαθμό που ανέμεναν, με επισημάνσεις για περαιτέρω περικοπές δαπανών της κεντρικής κυβέρνησης, με αποτέλεσμα τον Ιούλιο του 2011 να ψηφιστεί από το ελληνικό κοινοβούλιο το «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής – ΜΠΔΣ», με στόχο την επιτάχυνση της δημιουργίας πρωτογενών πλεονασμάτων.

Ο δείκτης πωλήσεων/αγορών, τον Ιανουάριο έχει τιμή 1,4448 και τον Ιούλιο του 2011, 1,1089.

Τον Οκτώβριο του ίδιου έτους, αποφασίζεται περαιτέρω βοήθεια για την Ελλάδα, με ανταλλαγή ελληνικών ομολόγων από τον ιδιωτικό τομέα (PSI – Private Sector Involvement) με σκοπό τη μείωση του ελληνικού χρέους κατά 100 δις ευρώ, γίνεται συζήτηση για έξοδο της χώρας από το ευρώ το οποίο προκάλεσε μεγάλη πολιτική αναταραχή η οποία οδήγησε και την παραίτηση της κυβέρνησης. Τον επόμενο μήνα σχηματίστηκε κυβέρνηση συνεργασίας υπό τον κ. Παπαδήμο και τον Δεκέμβριο του ίδιου

έτους, γίνονται διαπραγματεύσεις για το δεύτερο πρόγραμμα προσαρμογής (ΤτΕ, 2008-2013). Ο δείκτης πωλήσεων/αγορών τους μήνες Ιανουάριο-Ιούλιο-Οκτώβριο-Νοέμβριο είναι αρκετά πάνω από τη μονάδα, με κορύφωση της τιμής του τον Δεκέμβριο του 2011, με τιμή 3,1861.

2011	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	9.190	13.278	1,4448
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	11.022	5.748	0,5215
ΜΑΡΤΙΟΣ	12.335	9.491	0,7694
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	9.297	7.586	0,8160
ΜΑΙΟΣ	11.332	6.743	0,5950
ΙΟΥΝΙΟΣ	9.462	6.718	0,7100
ΙΟΥΛΙΟΣ	8.621	9.560	1,1089
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	10.690	8.581	0,8027
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	12.307	10.757	0,8741
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	7.907	14.823	1,8747
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	10.240	20.819	2,0331
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	10.283	32.763	3,1861
	122.686	146.867	1,1971

Πίνακας 5. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2011

Την περίοδο Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου 2012 ολοκληρώνονται οι διαπραγματεύσεις οι οποίες οδήγησαν σε υπογραφή σε νέου χρηματοδοτικού πακέτου στήριξης για τη στήριξη της ελληνικής οικονομίας. Τον Απρίλιο του ίδιου έτους αναγγέλθηκαν εκλογές οι οποίες έγιναν 6 Μαΐου και 17 Ιουνίου οδηγώντας εκ νέου περίοδο αβεβαιότητας για την πορεία της χώρας. Ο δείκτης τον Ιανουάριο είχε τιμή 3,6076 τον Φεβρουάριο 1,7070, τον Μάιο 1,4038 και Δεκέμβριο 2,0677

2012	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	6.671	24.066	3,6076
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	6.740	11.505	1,7070
ΜΑΡΤΙΟΣ	9.154	4.070	0,4446
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	6.675	3.803	0,5697
ΜΑΙΟΣ	7.872	11.051	1,4038
ΙΟΥΝΙΟΣ	6.587	13.620	2,0677
ΙΟΥΛΙΟΣ	8.800	2.833	0,3219
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	8.938	4.495	0,5029
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	10.133	2.642	0,2607
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	10.245	3.795	0,3704
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	10.069	2.649	0,2631
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	9.691	2.360	0,2435
	101.575	86.889	0,8554

Πίνακας 6. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2012

Το 2013 ξεκινά η βελτίωση της γενικότερης κατάστασης στην Ελλάδα, με αναδιάρθρωση διάφορων δημοσιονομικών στοιχείων και το κλίμα αντιστρέφεται και με την ικανοποίηση των θεσμών από τις τρεις αξιολογήσεις που πραγματοποιήθηκαν για την εκταμίευση των δόσεων. Ο δείκτης έχει υποχωρήσει αρκετά κάτω της μονάδας, εκτός από τον Απρίλιο, όπου έχει δημιουργηθεί αντίστοιχο πρόβλημα στην Κύπρο με ανάλογη αναστάτωση.

2013			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	11.273	2.653	0,2353
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	10.652	2.029	0,1905
ΜΑΡΤΙΟΣ	11.503	5.096	0,4430
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	9.024	15.927	1,7650
ΜΑΙΟΣ	7.583	4.194	0,5531
ΙΟΥΝΙΟΣ	8.643	4.865	0,5629
ΙΟΥΛΙΟΣ	7.975	5.524	0,6927
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	6.776	3.429	0,5061
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	7.682	2.825	0,3677
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	9.523	4.432	0,4654
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	7.329	4.111	0,5609
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	7.300	5.934	0,8129
	105.263	61.019	0,5797

Πίνακας 7. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2013

Το 2014 άρχισαν να φαίνονται σημεία βελτίωσης των δημοσιονομικών στοιχείων (καταγράφηκε πρωτογενές πλεόνασμα), του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (πλεόνασμα) και του κλίματος εμπιστοσύνης που άρχισε να καλλιεργείται. Ο δείκτης εμφανίζει πια τιμές σταθερά κάτω της μονάδας.

2014			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	9.846	4.580	0,4652
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	8.455	2.511	0,2970
ΜΑΡΤΙΟΣ	7.670	2.310	0,3012
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	7.207	2.059	0,2857
ΜΑΙΟΣ	7.186	1.980	0,2755
ΙΟΥΝΙΟΣ	15.043	2.003	0,1332
ΙΟΥΛΙΟΣ	12.658	2.069	0,1635
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	8.149	1.753	0,2151
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	9.547	1.901	0,1991
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	8.335	1.872	0,2246
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	6.684	1.635	0,2446
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	8.783	4.350	0,4953
	109.563	29.023	0,2649

Πίνακας 8. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2014

Το 2015 ήταν πάλι περίοδος εκλογών, με διακοπή του προγράμματος προσαρμογής, το οποίο επανέφερε την περίοδο αβεβαιότητας, με μεγάλη εκροή τραπεζικών καταθέσεων, επιβολή κεφαλαιακών περιορισμών (capital controls) και τελικά υπογραφή νέου χρηματοδοτικού προγράμματος τον Αύγουστο του ίδιου έτους με διάρκεια τριών ετών.

Με τις μαζικές εκροές των καταθέσεων είτε σε ιδρύματα του εξωτερικού είτε λόγω των μέτρων λιτότητας που συνόδευαν και τα τρία προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης στο σύνολο του πληθυσμού, τα επόμενα έτη έως σήμερα, ενώ υπήρξαν περίοδοι αναστάτωσης (πανδημία, ενεργειακή κρίση, εισβολή Ρωσίας στην Ουκρανία), ο δείκτης πωλήσεων/αγορών, παραμένει κάτω της μονάδας και οι πίνακες πλέον διαμορφώθηκαν με στοιχεία τριμήνων.

2015			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
Α΄ ΤΡΙΜ.	23.286	13.604	0,5842
Β΄ ΤΡΙΜ.	15.811	10.524	0,6656
Γ΄ ΤΡΙΜ.	7.291	10.827	1,4850
Δ΄ ΤΡΙΜ.	15.130	8.102	0,5355
	61.518	43.057	0,6999

Πίνακας 9. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2015

2016			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
Α΄ ΤΡΙΜ.	14.178	10.878	0,7672
Β΄ ΤΡΙΜ.	13.686	5.654	0,4131
Γ΄ ΤΡΙΜ.	16.169	3.875	0,2397
Δ΄ ΤΡΙΜ.	12.939	6.673	0,5157
	56.972	27.080	0,4753

Πίνακας 10. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2016

2017			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
Α΄ ΤΡΙΜ.	13.691	11.142	0,8138
Β΄ ΤΡΙΜ.	9.669	4.456	0,4609
Γ΄ ΤΡΙΜ.	10.921	3.330	0,3049
Δ΄ ΤΡΙΜ.	10.282	3.894	0,3787
	44.563	22.822	0,5121

Πίνακας 11. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2017

2018			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
Α΄ ΤΡΙΜ.	9.722	3.636	0,3740
Β΄ ΤΡΙΜ.	14.002	2.594	0,1853
Γ΄ ΤΡΙΜ.	13.982	3.215	0,2299
Δ΄ ΤΡΙΜ.	15.229	2.984	0,1959
	52.935	12.429	0,2348

Πίνακας 12. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2018

2019			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
Α΄ ΤΡΙΜ.	21.502	2.206	0,1026
Β΄ ΤΡΙΜ.	19.763	1.588	0,0804
Γ΄ ΤΡΙΜ.	32.543	1.359	0,0418
Δ΄ ΤΡΙΜ.	25.936	1.642	0,0633
	99.744	6.795	0,0681

Πίνακας 13. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2019

2020			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
Α΄ ΤΡΙΜ.	28.064	2.016	0,0718
Β΄ ΤΡΙΜ.	21.470	1.219	0,0568
Γ΄ ΤΡΙΜ.	24.746	1.293	0,0523
Δ΄ ΤΡΙΜ.	12.304	1.078	0,0876
	86.584	5.606	0,0647

Πίνακας 14. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2020

2021			ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ /ΑΓΟΡΩΝ ΧΡ. ΛΙΡΩΝ
	ΑΓΟΡΕΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΧΡ.ΛΙΡΩΝ	
Α΄ ΤΡΙΜ.	7.315	1.595	0,2180
Β΄ ΤΡΙΜ.	11.488	1.359	0,1183
Γ΄ ΤΡΙΜ.	13.874	1.644	0,1185
Δ΄ ΤΡΙΜ.	12.911	1.933	0,1497
	45.588	6.531	0,1433

Πίνακας 15. Πίνακας Αγορών και Πωλήσεων χρυσών λιρών από την Τράπεζα της Ελλάδος έτους 2021

5.4. Προσδιοριστικοί παράγοντες της τιμής του χρυσού

Ο χρυσός έχει συμπεριφερθεί ως μια αξιόπιστη και έγκυρη πηγή αξίας κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας ιστορίας.

Ο χρυσός συμπεριφέρεται με έναν τελείως διαφορετικό τρόπο απ' ό,τι τα άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία όπως τα ομόλογα ή οι μετοχές. Και αυτό διότι, ενώ τα ομόλογα ή οι μετοχές είναι απαιτήσεις έναντι μελλοντικών ταμειακών ροών ή περιουσιακών στοιχείων, ο χρυσός αποτελεί ένα πραγματικό στοιχείο χωρίς η απαίτηση του ενός επενδυτή, να αποτελεί ταυτόχρονη υποχρέωση ενός άλλου και χωρίς να μπορεί να ακυρωθεί όπως άλλες χρηματοοικονομικές επενδύσεις (O'Connor et al, 2015)

Η τιμή του χρυσού, όπως και όλων των υπόλοιπων χρηματοοικονομικών στοιχείων, παρουσιάζει διακυμάνσεις σε συνάρτηση με την παγκόσμια οικονομία. Σε περιπτώσεις έντονης πίεσης, οι επενδυτές στρέφονται στο χρυσό, αφού έχουν χάσει την εμπιστοσύνη τους στο χρήμα γενικότερα (Giannellis, Koukouritakis, 2019).

Σύμφωνα με τους Baker et al, (2016) σε περιόδους κρίσεων, όπως η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2007-2009 ή η ευρωπαϊκή κρίση δημόσιου χρέους του 2010-2012, όταν οι αξίες των περιουσιακών στοιχείων γίνονται διφορούμενες και οι επενδυτές μειώνουν τις περιττές συναλλαγές, η ελκυστικότητα του χρυσού αυξάνεται, λόγω της σχετικά απλής αγοράς του και του γεγονότος ότι παρέχει στους επενδυτές μεγαλύτερη αίσθηση ασφάλειας. (qtd. In Golitsis et al, 2022, σελ.7).

Οι Golitsis et al, (2022) υποστηρίζουν ότι οι ανωτέρω περίοδοι κρίσεων, δημιούργησαν μια διαφορετική πραγματικότητα, η οποία εξακολουθεί να είναι οικονομικά, χρηματοπιστωτικά και γεωπολιτικά ενεργή (π.χ. Brexit, πόλεμος στη Συρία, πόλεμος στη Λιβύη, πόλεμος στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ, ρωσική εισβολή στην Ουκρανία) η οποία επηρεάζει τα βασικά παγκόσμια περιουσιακά στοιχεία (όπως ο χρυσός, το αργό πετρέλαιο, η συναλλαγματική ισοτιμία του δολαρίου, ο S&P 500, τα έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου).

Η τιμή του χρυσού έχει απασχολήσει ευρέως τους επενδυτές και τους ερευνητές, και υπάρχουν πολλές βιβλιογραφικές αναφορές σχετικά με την ανάλυση και την πρόβλεψή της. Δεδομένου ότι οι τιμές του χρυσού επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από μακροοικονομικούς παράγοντες, οι περισσότερες έρευνες επικεντρώνονται στον αντίκτυπο των μακροοικονομικών μεταβλητών. Οι μακροοικονομικοί παράγοντες που τις επηρεάζουν, περιλαμβάνουν κυρίως τα ποσοστά πληθωρισμού, τις τιμές του πετρελαίου, τις τιμές των μετοχών, την ισοτιμία του δολαρίου ΗΠΑ, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες άλλων νομισμάτων, τα επιτόκια.

Σύμφωνα με τους O' Connor et al, (2015), το δολάριο ΗΠΑ είναι σχεδόν ο πρωταρχικός παράγοντας που επιδρά στην διαμόρφωση της τιμής του χρυσού.

Στην έρευνά τους, αναφέρουν την αρνητική σχέση της τιμής του δολαρίου ΗΠΑ με την τιμή του χρυσού, εξηγώντας ότι, μια πτώση της τιμής του δολαρίου, οδηγεί σε μικρότερη τιμή του χρυσού, αυξάνοντας έτσι τις αγορές από άλλα κράτη, αυξάνοντας έτσι τη δική τους ζήτηση σε χρυσό, με αποτέλεσμα την άνοδο της τιμής του.

Οι Aye al. (2016), διερευνούν το ρόλο της τιμής του χρυσού ως αντιστάθμισης του πληθωρισμού χρησιμοποιώντας τη μη γραμμική σχέση μεταξύ της τιμής του χρυσού και άλλων επενδυτικών στοιχείων όπως τιμές μετοχών, κατοικιών, ασημιού. Ενώ ο χρυσός

θεωρείται ότι λειτουργεί ως αντιστάθμιση του πληθωρισμού, τα αποτελέσματα των υποδειγμάτων διαφέρουν ανάλογα με την μεθοδολογία που χρησιμοποιούν. Αυτό σημαίνει ότι, αν και σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα ο χρυσός μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μέσο αντιστάθμισης του πληθωρισμού, η σχέση αυτή μπορεί να διακοπεί καθώς η αγορά αναπτύσσεται και οι διαφορετικές διαρθρωτικές αλλαγές, επηρεάζουν την τιμή του.

Οι Hector Carcel et al. (2017), συμπεραίνουν ότι ο χρυσός παρέχει προστασία από τον πληθωρισμό, καθώς η αξία του θα διατηρηθεί παρουσία πληθωρισμού, παρέχοντας έτσι βοήθεια στους επενδυτές για την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των χαρτοφυλακίων τους με σκοπό τη μείωση των απωλειών από τον πληθωρισμό.

Παράλληλα όμως, θεωρούν ότι η υπερβολική συγκέντρωση χρυσού από τους ιδιώτες, θα πρέπει να αποθαρρύνεται από τις νομισματικές αρχές, διότι περιορίζεται η δυνατότητα επένδυσης σε άλλα περιουσιακά στοιχεία με συνέπεια τον περιορισμό της ανάπτυξης της οικονομίας.

Οι Tiwari και Sahadudheen (2015), χρησιμοποίησαν τα υποδείγματα GARCH και EGARCH για να μελετήσουν τη σχέση μεταξύ των τιμών του πετρελαίου και των τιμών του χρυσού και τα αποτελέσματα έδειξαν μια ιδιαίτερα θετική συσχέτιση μεταξύ χρυσού και πετρελαίου, επισημαίνοντας όμως ότι η τιμή του πετρελαίου είναι πιο ευμετάβλητη από την τιμή του χρυσού. Η σχέση μεταξύ της τιμής του πετρελαίου και της τιμής του χρυσού μπορεί να εξηγηθεί αν λάβουμε υπόψη ότι

- οι χώρες με τις μεγαλύτερες εισαγωγές πετρελαίου πληρώνουν για τις προμήθειες πετρελαίου σε χρυσό
- Ένα σημαντικό μέρος των εσόδων από τις εξαγωγές πετρελαίου, επενδύονται σε χρυσό καθώς θεωρείται ως μια ασφαλής επένδυση
- ένα σημαντικό μέρος των εξόδων που προκύπτουν από τις εξορύξεις χρυσού, οφείλονται σε θέματα ενέργειας και πετρελαίου, δηλαδή, μια άνοδος στην τιμή του πετρελαίου, οδηγεί σε αύξηση του κόστους εξόρυξης, μειώνοντας έτσι το περιθώριο κέρδους.

Επομένως, υπάρχει αντίστροφη σχέση μεταξύ των τιμών πετρελαίου και των τιμών των μετοχών εταιρειών εξόρυξης χρυσού.

Οι Mo et al. (2017) χρησιμοποίησαν τα ημερήσια δεδομένα του spot τιμών του χρυσού, του δείκτη δολαρίου ΗΠΑ και των τιμών του πετρελαίου μεταξύ 1990 - 2016 για να μελετήσουν τη μακροπρόθεσμη χρονικά μεταβαλλόμενη σχέση μεταξύ αυτών των αγορών

και να κατασκευάσουν το υπόδειγμα DCC-MGARCH. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η σχέση μεταξύ του χρυσού και του πετρελαίου είναι ασθενώς θετική. Η σχέση μεταξύ πετρελαίου και δολαρίου είναι πάντα αρνητική, ενώ η σχέση χρυσού-δολαρίου μεταβάλλεται συνεχώς.

Οι Shafiee et al (2010), αναλύοντας την προσφορά, τη ζήτηση και την τιμή του χρυσού, κατέληξαν σε συμπεράσματα όπως:

Υπάρχει υψηλή συσχέτιση μεταξύ των τιμών του χρυσού και του πετρελαίου σε ποσοστό περίπου 85%, ενώ η σχέση μεταξύ της αύξησης της τιμής του χρυσού και του σωρευτικού πληθωρισμού ήταν γύρω στο 9% κατά τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες και δεν υπήρχε καμία σημαντική σχέση μεταξύ της τιμής του χρυσού και του πληθωρισμού.

Ο λόγος των τιμών μιας ουγκιάς χρυσού προς ένα βαρέλι αργού πετρελαίου υπολογίστηκε ότι ήταν περίπου 11 το 1968 και περίπου το ίδιο ήταν και το 2008. Αυτό σημαίνει ότι 11 βαρέλια αργού πετρελαίου ισοδυναμούν με μία ουγκιά χρυσού το 1968 και 2008. Κατά συνέπεια, ο δείκτης αυτός δείχνει ότι το εύρος των τιμών του χρυσού προς τις τιμές του πετρελαίου παρέμεινε σταθερό μακροπρόθεσμα.

Οι Poshakwale et al (2016), χρησιμοποιώντας δεδομένα από το 1987 έως το 2012, συμπεραίνουν ότι, μια άνοδος των επιτοκίων, έχει θετική επίδραση στις αποδόσεις του χρυσού και αργού πετρελαίου καθώς και στην αγορά ακινήτων. Δηλαδή, ο χρυσός, αποτελεί ακατάλληλη αντιστάθμιση έναντι των μεταβολής των επιτοκίων για χαρτοφυλάκια με βάση τα ακίνητα και το πετρέλαιο.

Επίσης, ο χρυσός αποτελεί μια καλή αντιστάθμιση έναντι του πληθωρισμού και της αβεβαιότητας και λειτουργεί ως επένδυση ασφαλούς καταφυγίου, ιδίως σε ασταθείς χρηματιστηριακές συνθήκες.

Επιπλέον, αποκαλύπτουν ότι κατά τη διάρκεια της οικονομικής συρρίκνωσης, η αύξηση της ζήτησης για χρυσό δυνητικά πυροδοτεί σε αύξηση των επενδύσεων σε ομόλογα. Αντίθετα, η αρνητική επίδραση της έλλειψης ασφάλειας των ομολόγων κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε από τις φάσεις υποδηλώνει ότι η μείωση της ζήτησης για ομόλογων υποδηλώνει αύξηση των επενδύσεων σε χρυσό.

Τέλος, δείχνουν ότι η αύξηση των αποστροφής των επενδυτών προς τον κίνδυνο συνδέεται με αύξηση της απόδοσης του χρυσού και άλλων περιουσιακών στοιχείων.

Οι Chirwa et al, (2020), χρησιμοποίησαν το ARDL model, με ημερήσια δεδομένα χρονοσειρών από τις 19 Δεκεμβρίου 2018 έως τις 15 Μαΐου 2020 και βασικές μεταβλητές διεθνείς μετοχές και ομολογιακά αμοιβαία κεφάλαια που διαπραγματεύονται συχνά σε χρηματιστήρια σε όλο τον κόσμο. Τα αποτελέσματα, αποκαλύπτουν μια σημαντική θετική σχέση μεταξύ των κινήσεων της τιμής του χρυσού και των μετοχών και μια σημαντική αρνητική σχέση με τα ομολογιακά αμοιβαία κεφάλαια τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα.

Σύμφωνα με την ανάλυση της βιβλιογραφίας, συμπεραίνουμε ότι «ο χρυσός» αποτελεί σημαντικό μέρος των αγορών, των κεντρικών τραπεζών καθώς και των απλών πολιτών. Αποτελεί μέσο διαφοροποίησης σε επενδυτικά χαρτοφυλάκια, αντιστάθμισης σε περιόδους αβεβαιότητας, καθώς και ασφαλές καταφύγιο σε περιόδους οικονομικών κρίσεων και πολιτικών ταραχών.

Έχουν εξεταστεί οι παράγοντες που επηρεάζουν τη διαμόρφωση της τιμής του και όλα αυτά τα συμπεράσματα έχουν εξαχθεί με μαθηματικά μοντέλα, προσπαθώντας ο κάθε ερευνητής να φθάσει πιο κοντά στην αλήθεια και σε ακριβείς εκτιμήσεις.

Στην παρούσα ερευνητική εργασία, θα προσπαθήσουμε να αντλήσουμε την αλήθεια για όλα αυτά κατευθείαν από τους πολίτες που δρουν ως μικροεπενδυτές της λιανικής αγοράς (retail market).

Τα ερευνητικά ερωτήματα που προκύπτουν είναι

- οι στάσεις, οι απόψεις και συμπεριφορές των συμπολιτών μας σχετικά με τα θέματα χρυσού
- η πρόθεση για αγορές χρυσού και τα κίνητρα των αγορών αυτών,
- το επενδυτικό προφίλ των ερωτηθέντων,
- αν γνωρίζουν γενικότερα για τις επενδύσεις σε χρυσό
- αν εμπιστεύονται την υφιστάμενη αγορά στην Ελλάδα
- αν υπάρχουν δυνατότητες για περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς χρυσού

Θεωρώ ότι τέτοια προσέγγιση δεν έχει ξαναγίνει στην Ελλάδα και υπάρχει μεγάλο ερευνητικό κενό που θα πρέπει και μελλοντικά να ερευνηθεί περαιτέρω.

Κεφάλαιο 6. Μεθοδολογικό Πλαίσιο

6.1. Είδος έρευνας

Πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα η οποία μας δίνει τη δυνατότητα βάσει του στατιστικού προγράμματος SPSS να πραγματοποιήσουμε ανάλυση των δεδομένων, με συνάφειες και συσχετίσεις στα δεδομένα, για να εξάγουμε πιο αξιόπιστα συμπεράσματα επί των απόψεων και εκτιμήσεων των συμμετεχόντων.

6.2. Ερευνητικό εργαλείο

Για τη συλλογή των πρωτογενών στοιχείων, χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο το οποίο διαμορφώθηκε βάσει αντίστοιχου σε παγκόσμια έρευνα “Retail gold insights 2019” που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά από το “World Gold Council” σε μεγάλες και ώριμες αγορές των ΗΠΑ, Καναδά, Ιταλίας, Γερμανίας, Ινδίας, Κίνας, Βιετνάμ, καθώς επίσης και σε μικρότερες αγορές με δυνατότητες ανάπτυξης.

Λόγω του ότι το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε σε 18.000 άτομα, θεωρείται πλέον ως αξιόπιστο και προχωρήσαμε χωρίς περαιτέρω έλεγχο αξιοπιστίας με τη μέθοδο Cronbach’s Alpha.

Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε 28 ερωτήσεις κλειστού τύπου (Ναι – Όχι και Συμφωνώ-Διαφωνώ), 2 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και 5 ερωτήσεις σχετικές με τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων. Οι ερωτήσεις αυτές μπορούν να χωριστούν σε ενότητες σύμφωνα με τα ερευνητικά ερωτήματα, ως εξής:

Ενότητα 1. Πεποιθήσεις των ερωτηθέντων για το χρυσό (Ερωτήσεις – Μεταβλητές 6-11)

- Ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων
- Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα
- Το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα
- Ο χρυσός είναι ακριβώς ίδιος με οποιοδήποτε άλλο εμπόρευμα όπως το πετρέλαιο ή το ατσάλι

- Εμπιστεύεστε τον χρυσό περισσότερο από το κυκλοφορούν χρήμα
- Ο χρυσός μπορεί να σας φέρει καλή τύχη

Ενότητα 2. Παράγοντες ζήτησης – Γιατί αγοράζουν οι άνθρωποι χρυσό

(Ερωτήσεις 21-24 Μεταβλητές 21-24.7)

- Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση;
- Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία της αγοράς;
- Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;
- Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε : επετείους, γεννήσεις, γάμους, γιορτές, γενέθλια, άλλο

Ενότητα 3. Επενδυτικό προφίλ των ερωτηθέντων

(Ερωτήσεις - Μεταβλητές 14-16, 18-20 & 33)

- Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;
- Οι σταθερές αποδόσεις των επενδύσεων, σας καλύπτουν και δεν θέλετε να ρισκάρετε
- Θέλετε να ζήσετε το σήμερα χωρίς να πιστεύετε σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις
- Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές;
- Επιλέγετε επενδύσεις με θετική κοινωνική/περιβαλλοντική επίδραση;
- Εμπιστεύεστε άλλους να σας καθοδηγήσουν σχετικά με επενδυτικές επιλογές;
- Έχετε την οικονομική δυνατότητα να αγοράσετε χρυσό;

Ενότητα 4. Εμπόδια – Φόβοι – Ανασταλτικοί παράγοντες στην αγορά χρυσού

(Ερωτήσεις - Μεταβλητές 29-31)

- Έχετε φόβο για αγορά μη «αυθεντικού» χρυσού;
- Έχετε ανησυχία για την καθαρότητα του μετάλλου;
- Εμπιστεύεστε τον επιχειρηματία πώλησης του χρυσού;

Ενότητα 5. Δυναμικότητα της αγοράς

(Ερωτήσεις - Μεταβλητές 12-12, 25-28 & 35)

- Έχετε αγοράσει χρυσό νόμισμα, πλάκα χρυσού, κόσμημα τον προηγούμενο χρόνο;
- Σκέπτεστε να επενδύσετε σε χρυσό στο μέλλον;
- Τι έχετε αγοράσει και θα αγοράζατε πάλι στο μέλλον;
- Έχετε αγοράσει χρυσό στο παρελθόν και θα το επαναλάβετε στο μέλλον;
- Δεν έχετε ποτέ αγοράσει χρυσό αλλά θεωρείτε ότι θα το κάνετε στο μέλλον
- Θεωρείτε ότι δεν θα αγοράσετε ποτέ χρυσό
- Γνωρίζετε κάποιον από το περιβάλλον σας που να έχει αγοράσει χρυσό;

Ενότητα 6. Γνωστικό επίπεδο των δυνητικών επενδυτών

(Ερωτήσεις - Μεταβλητές 17, 32, 34)

- Θεωρείτε ότι μια οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας
- Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;
- Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές του χρυσού;

6.3. Δειγματοληψία

Πραγματοποιήθηκε δειγματοληψία ευκολίας και προωθήθηκαν 155 ερωτηματολόγια τα οποία απαντήθηκαν σε όλα τα ερωτήματα.

6.4. Στατιστική Ανάλυση

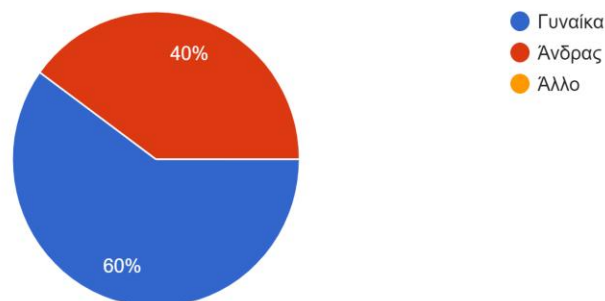
Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω του προγράμματος SPSS. Αρχικά εμφανίζονται τα βασικά περιγραφικά μέτρα (descriptive statistics) για τις ενότητες των μεταβλητών όπως έχουν οριστεί, που μας δίνουν την πρώτη πληροφόρηση σχετικά με το υλικό που πρέπει να επεξεργαστούμε για εξαγωγή συμπερασμάτων. Ακολούθησε ανάλυση δεδομένων με δημιουργία πινάκων συνάφειας, για να διερευνηθεί κατά πόσον οι απαντήσεις των ερωτηθέντων συσχετίζονται τα δημογραφικά τους στοιχεία.

Κεφάλαιο 7. Ανάλυση των αποτελεσμάτων

7.1. Ανάλυση Δημογραφικών Στοιχείων

Εξετάζοντας τα δημογραφικά στοιχεία του δείγματος, στο πρώτο διάγραμμα εμφανίζονται τα αποτελέσματα σχετικά με το φύλο των ερωτηθέντων το οποίο ήταν 60% γυναίκες και 40% άνδρες.

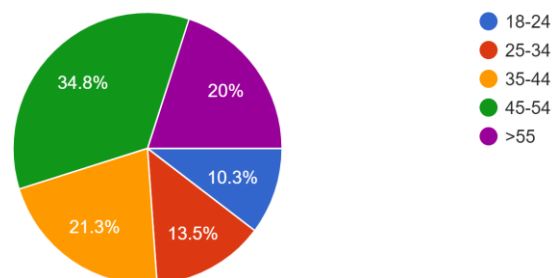
1. Φύλο
155 responses

Εικόνα 12. Φύλο Ερωτηθέντων

Στο δεύτερο διάγραμμα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα σχετικά με την ηλικία των ερωτηθέντων, σύμφωνα με το οποίο, το μεγαλύτερο ποσοστό 34,8% είναι άτομα μεταξύ 45 και 54 ετών, το 21,3% 35-44 ετών, το 20% άνω των 55 ετών, 13,5% 25-34 ετών και ένα μικρό ποσοστό 10,3% 18-24%

2. Ηλικία
155 responses

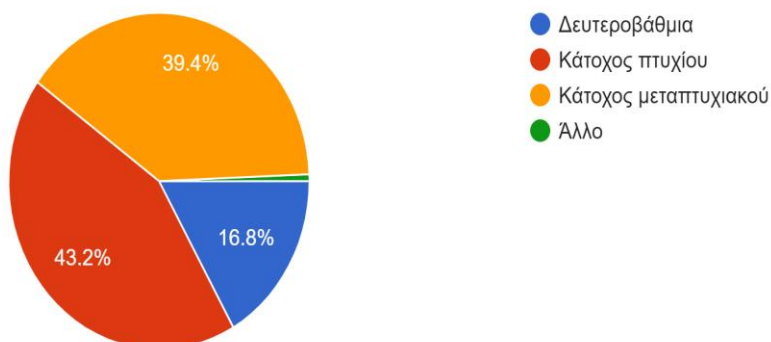

Εικόνα 13. Ηλικία Ερωτηθέντων

Ακολουθεί το διάγραμμα με το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων, όπου το 43,2% είναι κάτοχοι πτυχίου, το 39,4% κάτοχοι μεταπτυχιακού και το 16,8% απόφοιτοι Λυκείου.

3. Εκπαίδευση

155 responses

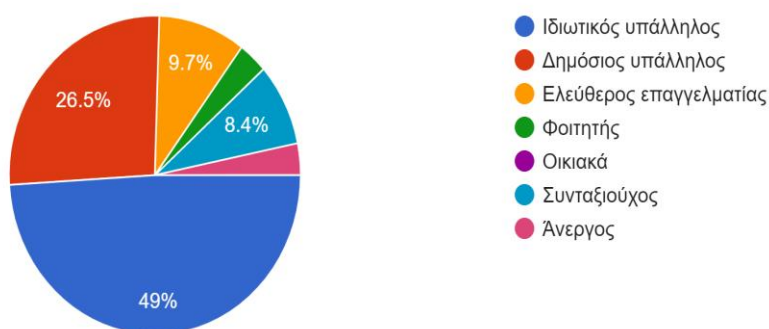

Εικόνα 14. Μορφωτικό επίπεδο Ερωτηθέντων

Όσον αφορά στο επάγγελμα των ερωτηθέντων, το μεγαλύτερο ποσοστό 49% είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι, το 26,5% είναι δημόσιοι υπάλληλοι, το 9,7% ελεύθεροι επαγγελματίες και 8,4% συνταξιούχοι.

4. Επάγγελμα

155 responses

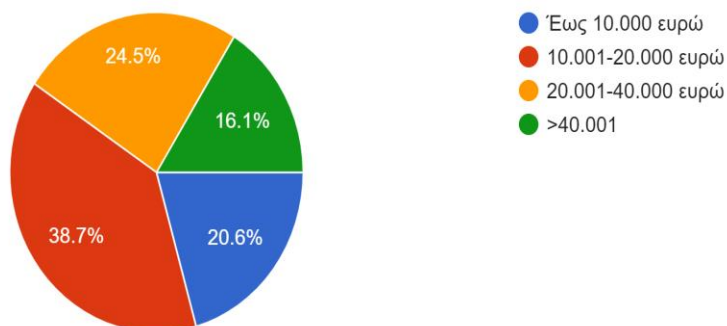

Εικόνα 15. Επάγγελμα Ερωτηθέντων

Τελευταίο, το διάγραμμα με την κατανομή εισοδήματος, σύμφωνα με το οποίο, το 38,7% των ερωτηθέντων έχουν ετήσιο εισόδημα από 10.001 -20.000€, το 24,5% 20.001-40.000€, το 20% μικρότερο των 10.000€ και 16,1% άνω των 40.000€.

5. Ετήσιο εισόδημα

155 responses

Εικόνα 16. Ετήσιο Εισόδημα Ερωτηθέντων

7.2. Ανάλυση Αποτελεσμάτων

7.2.1. Ενότητα 1. Πεποιθήσεις των ερωτηθέντων για το χρυσό (ερωτήσεις – μεταβλητές 6-11)

Από τον πίνακα των περιγραφικών μέτρων και έτσι όπως ορίστηκαν οι τιμές των μεταβλητών 1-Συμφωνώ και 2-Διαφωνώ, ο μέσος όρος των απαντήσεων σχεδόν σε όλες τις ερωτήσεις της ενότητας αυτής, βρίσκονται κοντά στο 1, με ποσοστά πάνω από 80% (87,1% - 86,5% - 80,6%) εκτός της ερώτησης – μεταβλητής ν. 9 που επειδή είναι διατυπωμένη αντίστροφα, έχει και αυτή την έννοια ότι ο χρυσός δεν συμπεριφέρεται σαν όλα τα υπόλοιπα εμπορεύματα, επομένως έχει ξεχωριστή αξία. Διαπιστώνουμε ότι οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι ο χρυσός είναι ένα ξεχωριστό εμπόρευμα, που δεν χάνει την αξία του μακροπρόθεσμα, που προσφέρει ασφάλεια και εγγύηση μεγαλύτερη από το «κυκλοφορούν χρήμα» και αποτελεί αντιστάθμιση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων. Αντίθετα, στην τελευταία ερώτηση, το 73,5% των

ερωτηθέντων δεν συμφωνούν ότι ο χρυσός μπορεί να φέρει τύχει και μόνο το 26,5% συμφωνεί με τη δήλωση αυτή.

Descriptive Statistics									
	N Statistic	Range Statistic	Minimum Statistic	Maximum Statistic	Mean Statistic	Std. Deviation Statistic	Variance Statistic	Kurtosis Statistic	Std. Error
6. Ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων	155	1	1	2	1.13	.336	.113	3.034	.387
7. Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα	155	1	1	2	1.14	.343	.118	2.661	.387
8. Το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα	155	1	1	2	1.19	.396	.157	.460	.387
9. Ο χρυσός είναι ακριβώς ίδιος με οποιοδήποτε άλλο εμπόρευμα όπως το πετρέλαιο ή το ατσάλι	155	1	1	2	1.79	.411	.169	.006	.387
10. Εμπιστεύεστε τον χρυσό περισσότερο από το κυκλοφορούν χρήμα	155	1	1	2	1.28	.449	.202	-1.005	.387
11. Ο χρυσός μπορεί να σας φέρει καλή τύχη	155	1	1	2	1.74	.443	.196	-.849	.387
Valid N (listwise)	155								

Πίνακας 16. Περιγραφικά Μέτρα ερωτήσεων 6-11 (Ενότητα 1)

Ακολουθούν οι πίνακες με τα αποτελέσματα της κάθε ερώτησης ξεχωριστά.

6. Ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	135	87.1	87.1	87.1
	ΔΙΑΦΩΝΩ	20	12.9	12.9	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 17. Πίνακας Συχνότητων

7. Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	134	86.5	86.5	86.5
	ΔΙΑΦΩΝΩ	21	13.5	13.5	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 18. Πίνακας Συχνότητων

8. Το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	125	80.6	80.6	80.6
	ΔΙΑΦΩΝΩ	30	19.4	19.4	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 19. Πίνακας Συχνότητων

9. Ο χρυσός είναι ακριβώς ίδιος με οποιοδήποτε άλλο εμπόρευμα όπως το πετρέλαιο ή το ατσάλι

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	33	21.3	21.3	21.3
	ΔΙΑΦΩΝΩ	122	78.7	78.7	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 20. Πίνακας Συχνότητας

10. Εμπιστεύεστε τον χρυσό περισσότερο από το κυκλοφορούν χρήμα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	112	72.3	72.3	72.3
	ΔΙΑΦΩΝΩ	43	27.7	27.7	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 21. Πίνακας Συχνότητας

11. Ο χρυσός μπορεί να σας φέρει καλή τύχη

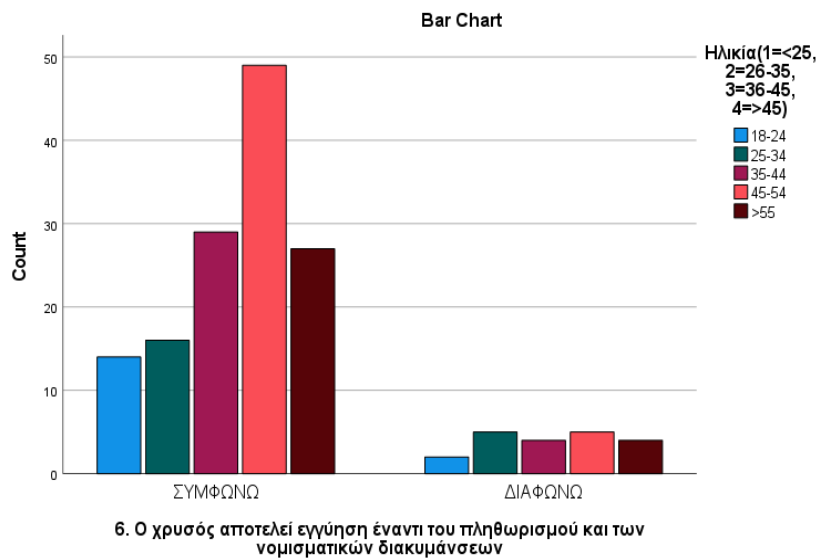
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	41	26.5	26.5	26.5
	ΔΙΑΦΩΝΩ	114	73.5	73.5	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 22. Πίνακας Συχνότητας

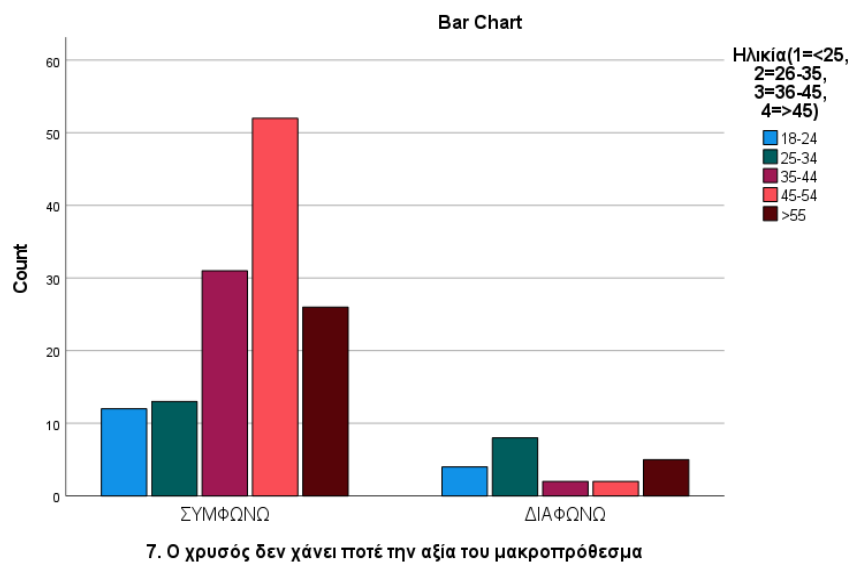
7.2.1.1. Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 1. με την ηλικία των συμμετεχόντων

Εδώ, έχει αξία να αναφέρουμε ότι αυτές οι αντιλήψεις υποστηρίζονται περισσότερο από άτομα ηλικίας 45-54 με ποσοστά γύρω 35-40%, ενώ στις μικρότερες ηλικίες 18-24 και 25-34 το ποσοστό δεν ξεπερνά το 15% που σημαίνει ότι οι μεγαλύτερες ηλικίες λόγω των προηγούμενων οικονομικών κρίσεων και παγκόσμιων αναταραχών που έχουν ζήσει ή πληροφορηθεί, έχουν διαμορφώσει διαφορετική άποψη για τη διαχρονική αξία του χρυσού.

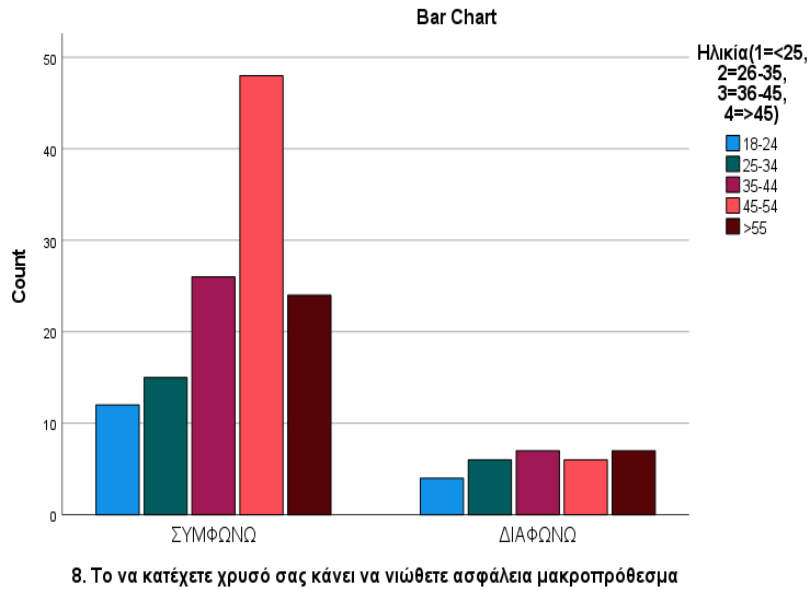
Αναλυτικότερα, παρατίθενται διαγραμματικά τα αποτελέσματα της κάθε ερώτησης, ενώ οι πίνακες του spss για κάθε ερώτηση της ενότητας αυτής παρατίθενται στα παραρτήματα.

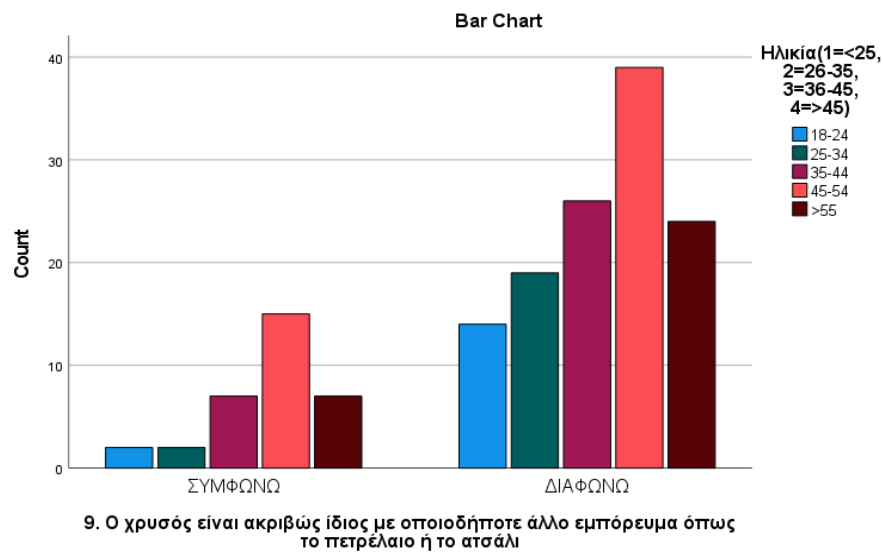
Εικόνα 17. Διάγραμμα συνάφειας «ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι πληθωρισμού και νομισματικών διακυμάνσεων» με ηλικία

Εικόνα 18. Διάγραμμα συνάφειας «Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα» με ηλικία

Εικόνα 19. Διάγραμμα συνάφειας «Το να κατέχεις χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα» με ηλικία

Εικόνα 20. Διάγραμμα συνάφειας «Ο χρυσός είναι σας με οποιοδήποτε άλλο εμπόρευμα σας το πετρέλαιο ή το ασάλι» με ηλικία

7.2.2. Ενότητα 2. Παράγοντες ζήτησης – Γιατί αγοράζουν οι άνθρωποι χρυσό (ερωτήσεις 21-24 Μεταβλητές 21-24.7)

Από τις απαντήσεις της ενότητας αυτής για τα κίνητρα στις αγορές χρυσού που έχουν πραγματοποιηθεί από τους ερωτηθέντες στο παρελθόν, διαπιστώνουμε ότι, από τις θετικές απαντήσεις, το μεγαλύτερο ποσοστό 48,4% αναφέρεται στην αγορά χρυσών κοσμημάτων ή νομισμάτων για γεννήσεις, το 36,1% για άλλο λόγο (προφανώς για βαπτίσεις που είναι πολύ κοινό σας ελληνικές συνήθειες αλλά δεν συμπεριλαμβανόταν στο ερωτηματολόγιο σας παγκόσμιας έρευνας), το 32,9% για μείωση του κινδύνου και διαφοροποίησης με το ίδιο ποσοστό να απαντάται λόγω σας τιμής του (χαμηλή ή με προοπτική αύξησης). Ακολουθούν οι απαντήσεις για αγορά χρυσών κοσμημάτων ή νομισμάτων για επετείους με ποσοστό 31%, για γάμους με ποσοστό 29% και γιορτές 24,4%.

21. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση ;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	51	32.9	32.9	32.9
	ΣΑΣ	104	67.1	67.1	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 23. Πίνακας Συχνότητας

22. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία σας αγοράς;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	24	15.5	15.5	15.5
	ΣΑΣ	131	84.5	84.5	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 24. Πίνακας Συχνότητας

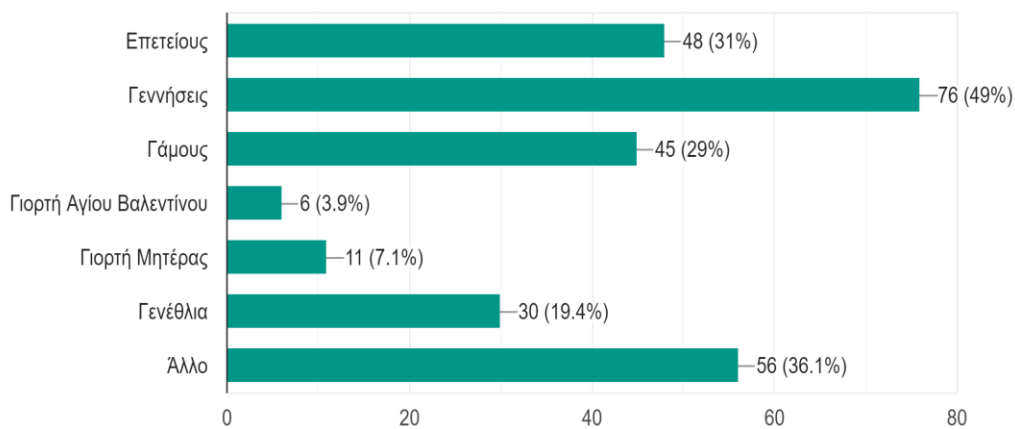
23. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	51	32.9	32.9	32.9
	ΣΑΣ	104	67.1	67.1	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 25. Πίνακας Συχνότητας

24. Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε :

155 responses

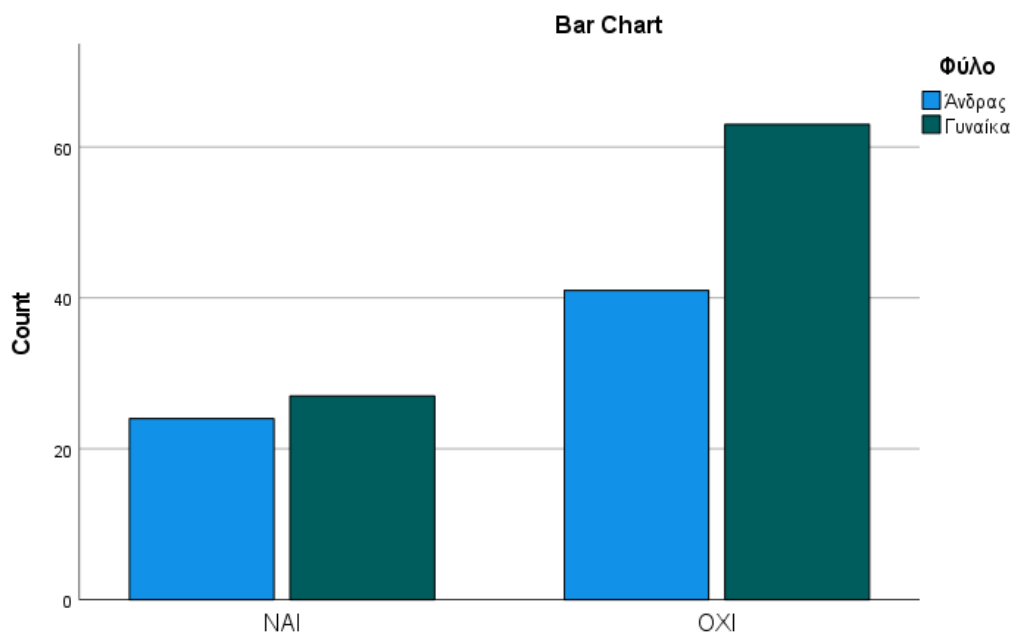

Εικόνα 21. Διάγραμμα απάντησης

7.2.2.1. Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 2. με το φύλο των συμμετεχόντων

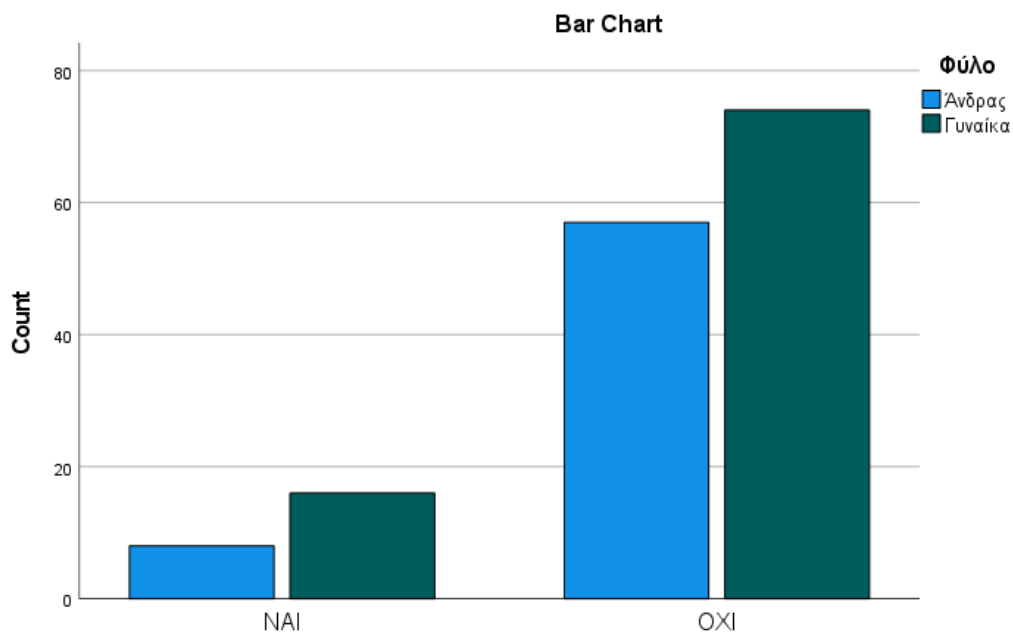
Θέλοντας να διερευνήσουμε πως επηρεάζει το φύλο, τα κίνητρα για την αγορά χρυσών κοσμημάτων ή νομισμάτων διακρίνουμε ότι και στις θετικές απαντήσεις υπερισχύουν οι γυναίκες, ενώ στις αρνητικές απαντήσεις υπερισχύουν οι άνδρες. Πιο συγκεκριμένα, στην αγορά χρυσού για μείωση κινδύνου ή διαφοροποίησης σας χαρτοφυλακίου η διαφορά των γυναικών – ανδρών είναι 5,8% ενώ στην αγορά λόγω προτροπής φίλου ή οικονομικού συμβούλου, η διαφορά ανέρχεται στο 33,4% υπέρ των γυναικών. Το ίδιο παρατηρείται και στις υπόλοιπες απαντήσεις των αγορών λόγω επετείων – γάμων -γεννήσεων κλπ. Οι θετικές απαντήσεις των γυναικών είναι σχεδόν διπλάσιες από αυτές των ανδρών, ενώ οι αρνητικές έχουν μικρότερη διαφορά μεταξύ σας.

Οι πίνακες του spss για κάθε ερώτηση της ενότητας αυτής παρατίθενται στα παραρτήματα.

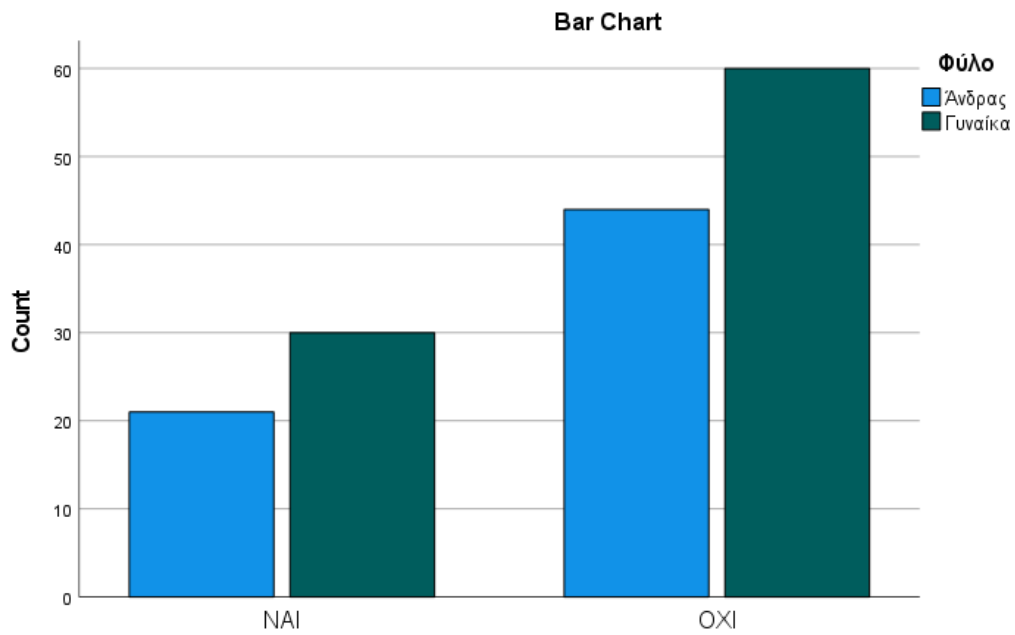
21. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση ;

Εικόνα 22. Διάγραμμα συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση;» με φύλο

22. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία της αγοράς;

Εικόνα 23. Διάγραμμα συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας τη σημασία της αγοράς;» με φύλο

23. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;

Εικόνα 24. Διάγραμμα συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;» με φύλο

7.2.3. Ενότητα 3. Επενδυτικό Προφίλ των ερωτηθέντων (Ερωτήσεις - Μεταβλητές 14-16, 18-20 & 33)

Σε αυτή την ενότητα, βλέπουμε ότι οι συμμετέχοντες στο ερωτηματολόγιο δεν είναι πρόθυμοι να ρισκάρουν προκειμένου να αναπτυχθούν γρήγορα οι επενδύσεις τους, σε ποσοστό 75,5% έναντι 24,5% που το θέλουν, αλλά αντίθετα προτιμούν τις σταθερές αποδόσεις σε ποσοστό 69,7% έναντι 30,3% που δεν επιθυμούν κάτι τέτοιο.

14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη σας επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	38	24.5	24.5	24.5
	ΣΑΣ	117	75.5	75.5	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 26. Πίνακας Συχνότητας

15. Οι σταθερές αποδόσεις των επενδύσεων σας καλύπτουν και δεν θέλετε να ρισκάρετε

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	108	69.7	69.7	69.7
	ΔΙΑΦΩΝΩ	47	30.3	30.3	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 27. Πίνακας Συχνότητας

16. Θέλετε να ζήσετε το σήμερα χωρίς να πιστεύετε σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	67	43.2	43.2	43.2
	ΔΙΑΦΩΝΩ	88	56.8	56.8	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 28. Πίνακας Συχνότητας

Ενώ σκέφτονται ότι πρέπει να υπάρχει κάποια μακροπρόθεσμη επένδυση που να τους εξασφαλίζει το μέλλον τους, σε ποσοστό 56,8%, έναντι αυτών με αντίθετη άποψη, που σκέφτονται μόνο το σήμερα σε ποσοστό 43,2%, εντούτοις, σε ποσοστό 76,8% δεν ασχολούνται με το πως θα βρουν να εξασφαλίσουν αυτές τις επενδύσεις, έναντι του 23,2% που ενεργούν διαφορετικά (πίνακας 28).

Το 69,7% των ερωτηθέντων, επιλέγει επενδύσεις με θετική κοινωνική, έναντι του 30,3% που απαντάει αρνητικά (πίνακας 29).

Το 51,6% εμπιστεύεται τη γνώμη άλλων που θα τους καθοδηγήσουν για τις υπάρχουσες επενδυτικές επιλογές, ενώ το 48,4% δεν συμπεριφέρεται με αυτό τον τρόπο.

Περίπου η ίδια απόκλιση αφορά και την οικονομική δυνατότητα για αγορά χρυσού όπου το 46,5% έχει απαντήσει θετικά, ενώ το 53,5 αρνητικά.

18. Συνήθως είστε από σας πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	36	23.2	23.2	23.2
	ΔΙΑΦΩΝΩ	119	76.8	76.8	100.0
Total		155	100.0	100.0	

Πίνακας 29. Πίνακας Συχνότητων

19. Επιλέγετε επενδύσεις με θετική κοινωνική/περιβαλλοντική επίδραση;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	108	69.7	69.7	69.7
	ΣΑΣ	47	30.3	30.3	100.0
Total		155	100.0	100.0	

Πίνακας 30. Πίνακας Συχνότητων

20. Εμπιστεύεστε σας να σας καθοδηγήσουν σχετικά με επενδυτικές επιλογές;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	75	48.4	48.4	48.4
	ΣΑΣ	80	51.6	51.6	100.0
Total		155	100.0	100.0	

Πίνακας 31. Πίνακας Συχνότητων

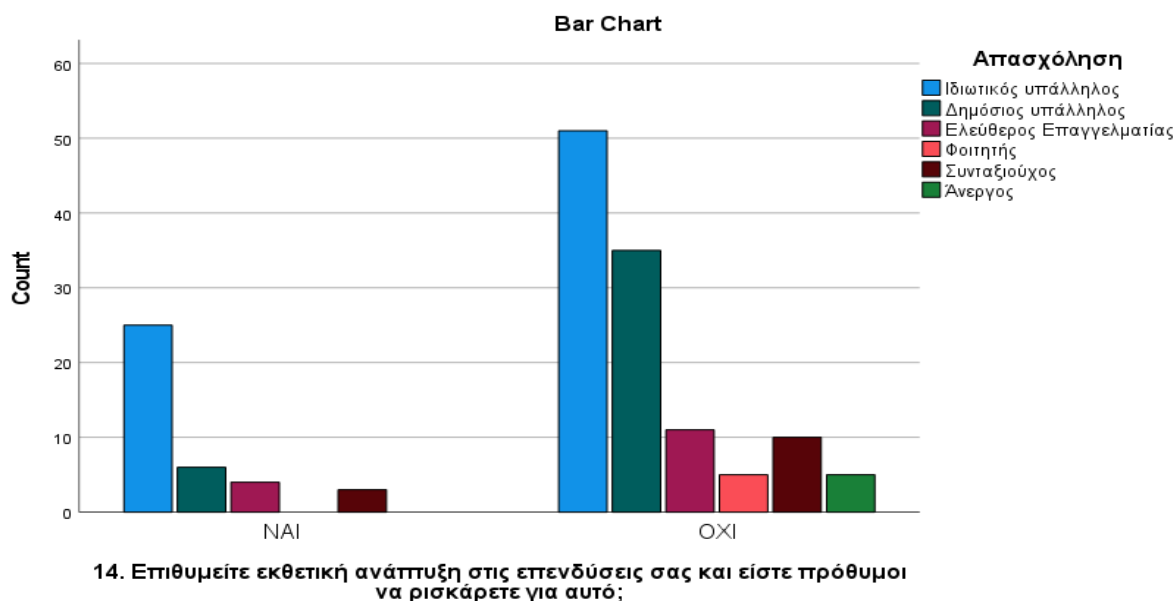
33. Έχετε την οικονομική δυνατότητα να αγοράσετε χρυσό;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	72	46.5	46.5	46.5
	ΣΑΣ	83	53.5	53.5	100.0
Total		155	100.0	100.0	

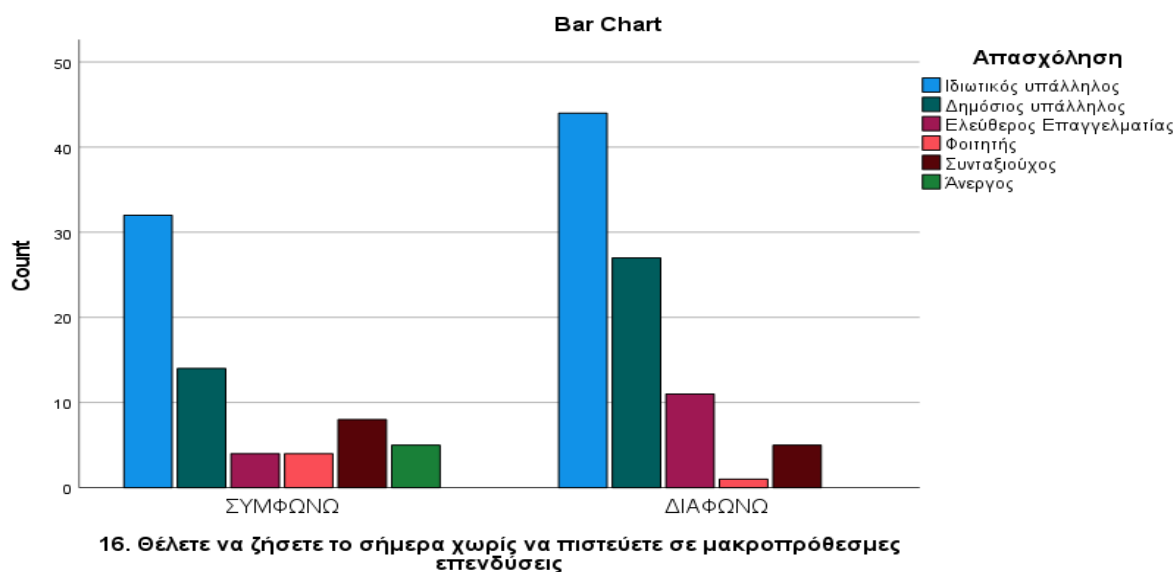
Πίνακας 32. Πίνακας Συχνότητων

7.2.3.1. Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 3. με το φύλο των συμμετεχόντων

Διερευνώντας τη συνάφεια μεταξύ του επενδυτικού ρίσκου και της απασχόλησης, βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών που είναι πρόθυμοι να ρισκάρουν είναι οι ιδιωτικοί υπάλληλοι, με ποσοστό 65,8% και το μικρότερο εξαιρώντας τους συνταξιούχους με ποσοστό 7,9%, οι ελεύθεροι επαγγελματίες με ποσοστό 10,5%

Εικόνα 25. Διάγραμμα συνάφειας «Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;» με απασχόληση

Εικόνα 26. Διάγραμμα συνάφειας «Θέλετε να ζήσετε το σήμερα χωρίς να πιστεύετε σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις» με απασχόληση

7.2.3.2. Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 3. με το επίπεδο εισοδήματος των συμμετεχόντων

Συνδέοντας την ίδια ερώτηση με το επίπεδο εισοδήματος των ερωτηθέντων, βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών που είναι πρόθυμοι να ρισκάρουν 36,8% είναι αυτοί με εισόδημα 20.000-40.000€ και ακολουθούν αυτοί με ποσοστό 28,9% με εισόδημα 10.000 - 20.000€, ενώ σε τρίτη θέση έρχονται οι ερωτηθέντες με τα μεγαλύτερα εισοδήματα άνω των 40.000€, με ποσοστό 21,1%.

Εξετάζοντας την ερώτηση σχετικά με τους πρώτους που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές, βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό 55,6% είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι και ακολουθούν με μεγάλη διαφορά οι δημόσιοι υπάλληλοι με 25%, μετά οι συνταξιούχοι με 13,9% και τελευταίοι οι ελεύθεροι επαγγελματίες με πολύ χαμηλό ποσοστό 5,6%.

Η ίδια ερώτηση σε σχέση με το εισόδημα, αυτοί που στρέφονται πρώτοι σε επενδυτικές επιλογές ανήκουν στην κατηγορία εισοδήματος 10.000-20.000€ με ποσοστό 38,9% και ακολουθούν οι ερωτηθέντες που ανήκουν στην κατηγορία εισοδήματος 20.000-40.000€, ενώ η κατηγορία άνω των 40.000€ έρχονται σε τρίτη θέση με ποσοστό 19,4%.

Οι σχετικοί πίνακες του spss βρίσκονται στα παραρτήματα.

7.2.4. Ενότητα 4. Εμπόδια – Φόβοι – Ανασταλτικοί Παράγοντες στην Αγορά Χρυσού (Ερωτήσεις - Μεταβλητές 29-31)

Στην πρώτη ερώτηση της ενότητας αυτής, διαπιστώνουμε ότι το 56,1% των ερωτηθέντων φοβούνται για την αυθεντικότητα του χρυσού που θα αγοράσουν, δηλ. το κατά πόσον τα νομίσματα που θα αγοράσουν θα είναι γνήσια, κοπής από τα εξουσιοδοτημένα κατά χώρα προέλευσης νομισματοκοπεία, ενώ το 43,9% όχι.

Στην επόμενη ερώτηση, διαπιστώνουμε ότι το 65,8% αμφιβάλλει για την καθαρότητα του μετάλλου που πρόκειται να αγοράσει, σε σχέση με το 34,2% που απαντάει αρνητικά.

Στην ερώτηση σχετικά με τους επιχειρηματίες χρυσού, το 48,4% εμπιστεύεται τους επιχειρηματίες πώλησης χρυσού, ενώ το 51,6% όχι.

29. Έχετε φόβο για αγορά μη "αυθεντικού" χρυσού;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	87	56.1	56.1	56.1
	OXI	68	43.9	43.9	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 33. Πίνακας Συχνότητας

30. Έχετε ανησυχία για την καθαρότητα του μετάλλου;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	102	65.8	65.8	65.8
	OXI	53	34.2	34.2	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 34. Πίνακας Συχνότητας

31. Εμπιστεύεστε τον επιχειρηματία πώλησης του χρυσού;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NAI	75	48.4	48.4	48.4
	OXI	80	51.6	51.6	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 35. Πίνακας Συχνότητας

7.2.5. Ενότητα 5. Δυναμικότητα της Αγοράς (Ερωτήσεις - Μεταβλητές 12-12, 25-28 & 35)

Από τις απαντήσεις της ενότητας αυτής διαπιστώνουμε ότι, ενώ το 76,1% των ερωτηθέντων δεν έχουν αγοράσει χρυσό τον προηγούμενο χρόνο, έναντι του 23,9% μόνο που απάντησε θετικά, στις γενικότερες ερωτήσεις που αφορούν το παρελθόν ή τις σκέψεις για το μέλλον, τα ποσοστά σε θετικές ή αρνητικές απαντήσεις έχουν μικρότερη διαφορά, γύρω στο 45% θετικές και 55% αρνητικές απαντήσεις.

Σχετικά με επενδυτικές επιλογές του παρελθόντος ή του μέλλοντος, ο χρυσός βρίσκεται στην πρώτη θέση με 62,5%, έναντι των επενδυτικών κεφαλαίων με 28,9%, των μετοχών με 21,1% και τελευταίων των cryptos με 10,9%.

Τέλος, το 71% των συμμετεχόντων στην έρευνα, γνωρίζει κάποιον από το περιβάλλον του που έχει αγοράσει χρυσό, έναντι του 29% που υποστήριξε το αντίθετο.

12. Έχετε αγοράσει χρυσό νόμισμα, πλάκα χρυσού, κόσμημα τον προηγούμενο χρόνο;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	37	23.9	23.9	23.9
	ΟΧΙ	118	76.1	76.1	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 36. Πίνακας Συχνότητας

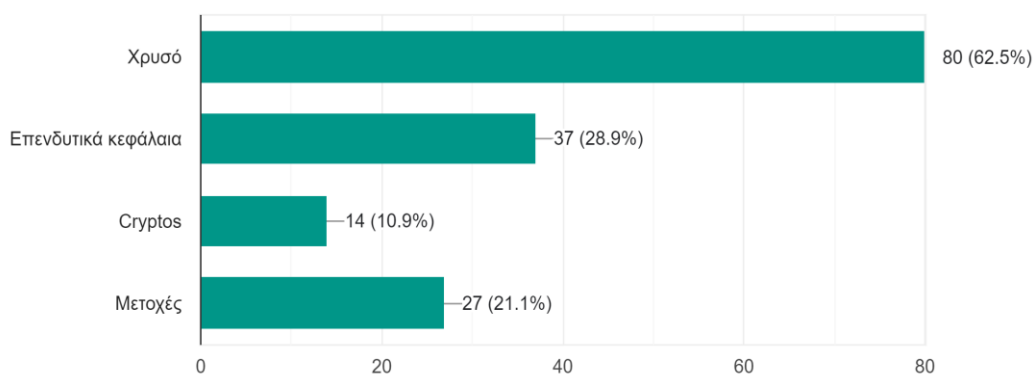
13. Σκέπτεστε να επενδύσετε σε χρυσό στο μέλλον ;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	67	43.2	43.2	43.2
	ΟΧΙ	88	56.8	56.8	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 37. Πίνακας Συχνότητας

25. Τι έχετε αγοράσει και θα αγοράζατε πάλι στο μέλλον;

128 responses

Εικόνα 27. Διάγραμμα απάντησης ερωτηματολογίου

26. Έχετε αγοράσει χρυσό στο παρελθόν και θα το επαναλάβετε στο μέλλον;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	71	45.8	45.8	45.8
	ΟΧΙ	84	54.2	54.2	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 38. Πίνακας Συχνότητας

27. Δεν έχετε ποτέ αγοράσει χρυσό αλλά θεωρείτε ότι θα το κάνετε στο μέλλον

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	69	44.5	44.5	44.5
	ΔΙΑΦΩΝΩ	86	55.5	55.5	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 39. Πίνακας Συχνότητας

28. Θεωρείτε ότι δεν θα αγοράσετε ποτέ χρυσό

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	35	22.6	22.6	22.6
	ΔΙΑΦΩΝΩ	120	77.4	77.4	100.0
Total		155	100.0	100.0	

Πίνακας 40. Πίνακας Συχνότητας**35. Γνωρίζετε κάποιον από το περιβάλλον σας που να έχει αγοράσει χρυσό;**

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	110	71.0	71.0	71.0
	ΟΧΙ	45	29.0	29.0	100.0
Total		155	100.0	100.0	

Πίνακας 41. Πίνακας Συχνότητας**7.2.6. Ενότητα 6. Γνωστικό επίπεδο των δυνητικών επενδυτών(Ερωτήσεις - Μεταβλητές 17, 32, 34)**

Στην τελευταία ενότητα των ερωτήσεων, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων με ποσοστό 92,3% θεωρεί ότι μια οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις τους, ενώ μόνο το 7,7% απάντησε αρνητικά.

Επίσης, το 78,1% δήλωσε ότι δεν γνωρίζει αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό, ώστε να μπορεί να αποφασίσει αν θα αγοράσουν ή όχι, καθώς επίσης το 54,2% δεν γνωρίζουν τι επηρεάζει τις τιμές του χρυσού, σε σχέση με το 45,8% που απάντησαν θετικά.

17. Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΣΥΜΦΩΝΩ	143	92.3	92.3	92.3
	ΔΙΑΦΩΝΩ	12	7.7	7.7	100.0
Total		155	100.0	100.0	

Πίνακας 42. Πίνακας Συχνότητας**7.2.6.1. Πίνακες συνάφειας των ερωτήσεων της Ενότητας 6. με το επίπεδο μόρφωσης των συμμετεχόντων**

Θέλοντας να ελέγξουμε κατά πόσον οι απαντήσεις αυτές επηρεάζονται από το μορφωτικό επίπεδο των συμμετεχόντων, διαπιστώνουμε ότι, τα μεγαλύτερα ποσοστά των θετικών

απαντήσεων σχετικά με τις αποταμιεύσεις στην οικονομική κρίση, αφορούν κατόχους πτυχίου (44,8%) και μεταπτυχιακού τίτλου (37,8%), ενώ στις αρνητικές απαντήσεις το 58,3% αφορά ερωτηθέντες κατόχους μεταπτυχιακού τίτλου.

Crosstab

		Επίπεδο εκπαίδευσης				Total	
		απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	κάτοχος πτυχίου	κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου	άλλο		
17. Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας	ΣΥΜΦΩΝΩ	Count	24	64	54	1	143
		% within 17. Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας	16.8%	44.8%	37.8%	0.7%	100.0%
	ΔΙΑΦΩΝΩ	Count	1	4	7	0	12
		% within 17. Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας	8.3%	33.3%	58.3%	0.0%	100.0%
Total		Count	25	68	61	1	155
		% within 17. Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας	16.1%	43.9%	39.4%	0.6%	100.0%

Πίνακας 43. Πίνακας Συνάφειας «Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας;» με μορφωτικό επίπεδο

Στις επόμενες ερωτήσεις σχετικά με τις γνώσεις των ερωτηθέντων γύρω από τα θέματα του χρυσού, παρατηρούμε ότι, στις αρνητικές απαντήσεις που εμφανίζουν το μεγαλύτερο ποσοστό, οι κάτοχοι πτυχίου εμφανίζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά - 48,8% και 52,4%- και οι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου 36,4% και 31% αντίστοιχα. Οι απόφοιτοι λυκείου δεν ξεπερνούν το 15%.

32. Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	34	21.9	21.9	21.9
	ΟΧΙ	121	78.1	78.1	100.0
Total		155	100.0	100.0	

Πίνακας 44. Πίνακας Συχνότητας

Crosstab

		Επίπεδο εκπαίδευσης				Total	
		απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	κάτοχος πτυχίου	κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου	άλλο		
32. Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;	ΝΑΙ	Count	8	9	17	0	34
		% within 32. Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;	23.5%	26.5%	50.0%	0.0%	100.0%
	ΟΧΙ	Count	17	59	44	1	121
		% within 32. Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;	14.0%	48.8%	36.4%	0.8%	100.0%
Total		Count	25	68	61	1	155
		% within 32. Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;	16.1%	43.9%	39.4%	0.6%	100.0%

Πίνακας 45. Πίνακας Συνάφειας «Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;» με μορφωτικό επίπεδο

34. Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές χρυσού;

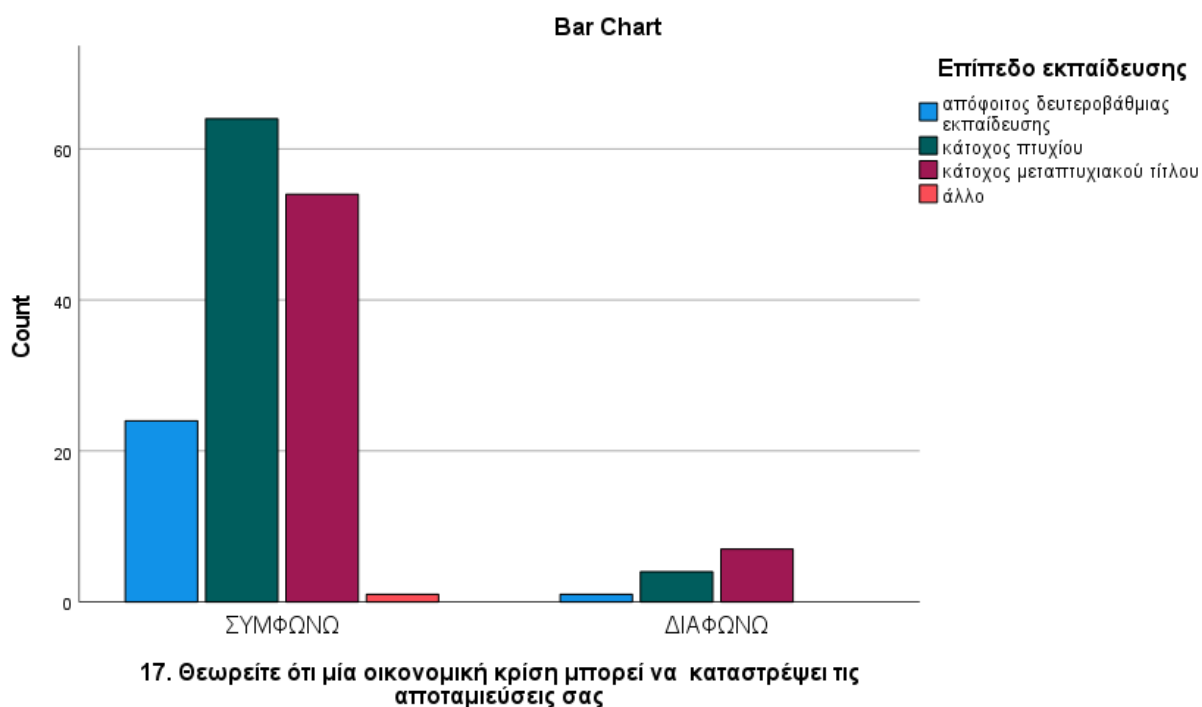
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	71	45.8	45.8	45.8
	ΟΧΙ	84	54.2	54.2	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 46. Πίνακας Συχνότητας

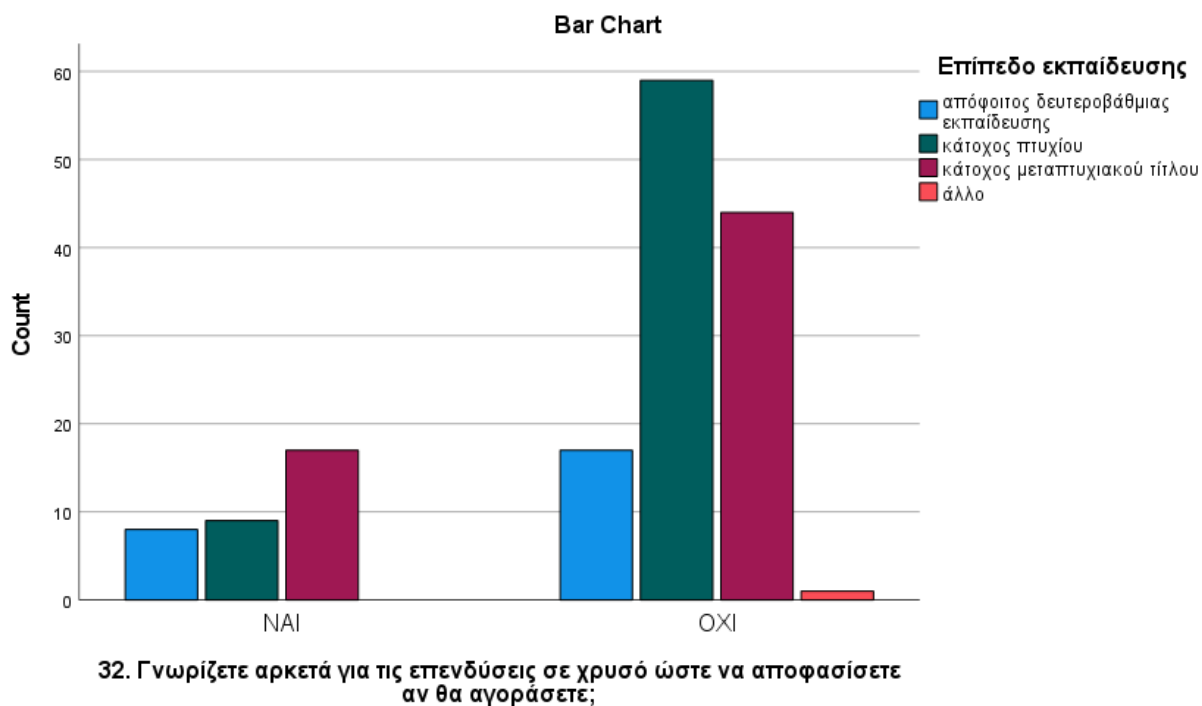
Crosstab

			Επίπεδο εκπαίδευσης				Total
			απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	κάτοχος πτυχίου	κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου	άλλο	
34. Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές χρυσού;	ΝΑΙ	Count	12	24	35	0	71
		% within 34. Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές χρυσού;	16.9%	33.8%	49.3%	0.0%	100.0%
	ΟΧΙ	Count	13	44	26	1	84
		% within 34. Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές χρυσού;	15.5%	52.4%	31.0%	1.2%	100.0%
Total		Count	25	68	61	1	155
		% within 34. Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές χρυσού;	16.1%	43.9%	39.4%	0.6%	100.0%

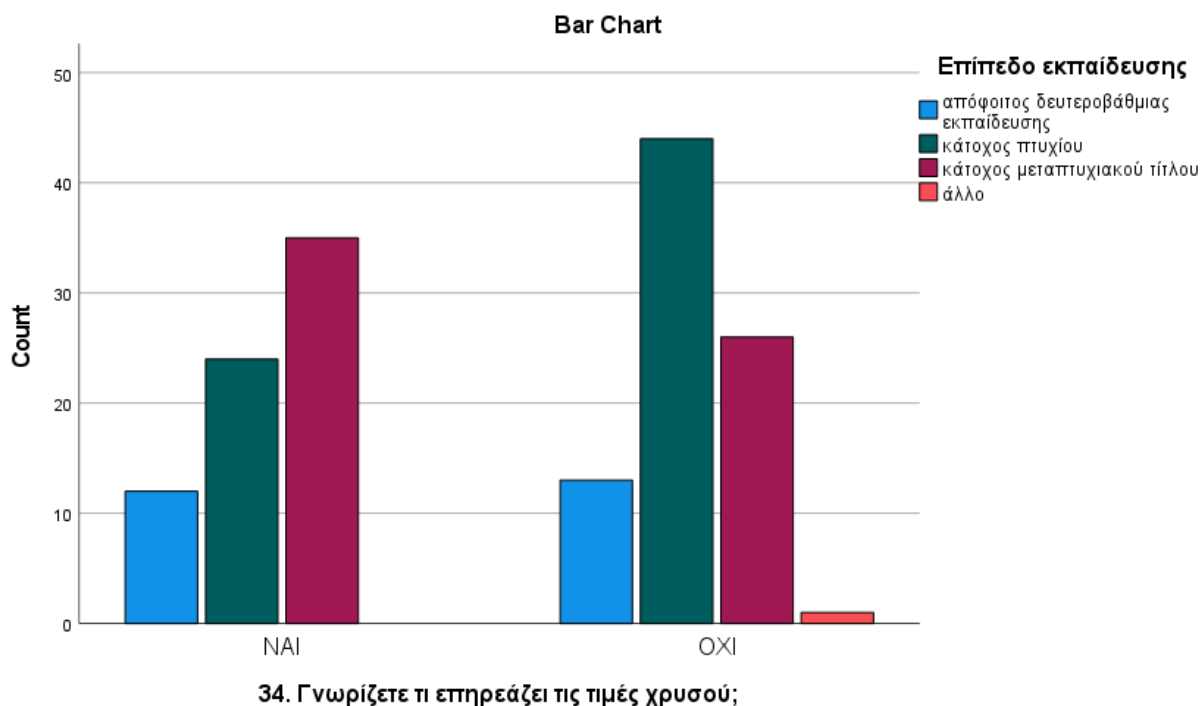
Πίνακας 47. Πίνακας Συνάφειας «Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές του χρυσού;» με μορφωτικό επίπεδο

Εικόνα 28. Διάγραμμα συνάφειας «Θεωρείτε ότι μία οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας» με μορφωτικό επίπεδο

Εικόνα 29. Διάγραμμα συνάφειας «Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό, ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε;» με μορφωτικό επίπεδο

Εικόνα 30. Διάγραμμα συνάφειας «Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές του χρυσού;» με μορφωτικό επίπεδο

Κεφάλαιο 8. Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής ήταν η διερεύνηση των απόψεων και πεποιθήσεων του κοινού στην Ελλάδα για τα θέματα του χρυσού καθώς και της στάσης τους ως επενδυτές, τα κίνητρα για τις επιλογές τους, τους φόβους τους σχετικά με την υπάρχουσα αγορά του χρυσού, τις γνώσεις και σκέψεις τους για μελλοντικές κινήσεις.

Το βασικότερο συμπέρασμα που καταλήξαμε είναι ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ατόμων, θεωρεί το χρυσό ως ξεχωριστό εμπόρευμα το οποίο δεν χάνει την αξία του και αποτελεί μέσο αντιστάθμισης, διαφοροποίησης καθώς και ασφαλές καταφύγιο σε περιόδους «ακραίων» καταστάσεων.

Η αγορά χρυσού βέβαια δημιουργεί και ανασφάλειες στους μικροεπενδυτές που επιθυμούν να διασφαλίσουν τις αποταμιεύσεις τους, καθώς και οι ίδιοι δεν είναι «ειδήμονες» σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την αγορά του χρυσού και δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν τη γνησιότητα ή αυθεντικότητα των νομισμάτων ή την καθαρότητα των κοσμημάτων που αγοράζουν. Υπάρχει μεγάλο περιθώριο ανάπτυξης της αγοράς με την μεγαλύτερη ενημέρωση του κοινού στα θέματα αυτά, το οποίο θα βοηθήσει για τη λήψη πιο σωστών αποφάσεων.

Τα συμπεράσματα αυτά είναι σύμφωνα με την παγκόσμια έρευνα που διενεργήθηκε για πρώτη φορά το 2019 από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού σε μεγάλες και μικρές αγορές χρυσού παγκοσμίως με ξεκάθαρο αποτέλεσμα ότι το ενδιαφέρον για το χρυσό είναι πολύ υψηλό, οι άνθρωποι τον εμπιστεύονται περισσότερο από τα νομίσματα των χωρών τους σε κυκλοφορία, όμως η έλλειψη εμπιστοσύνης στις συναλλαγές τους, δημιουργεί εμπόδια στην ανάπτυξη της αγοράς. Η καλύτερη ενημέρωση και εκπαίδευση του κοινού στο μέλλον, θα αποτελέσει μεγάλες ευκαιρίες ανάπτυξης σε όλους τους εμπλεκόμενους με την αγορά του χρυσού.

Η παρούσα εργασία έχει κάποιους περιορισμούς, που αφορούν στο δείγμα που χρησιμοποιήθηκε το οποίο δεν ήταν αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού, αφού ήταν αρκετά περιορισμένο στις επαφές της γράφουσας.

Για το λόγο αυτό δεν χρησιμοποιήθηκαν επιπλέον δυνατότητες του στατιστικού προγράμματος διότι δεν θα εξάγονταν τα κατάλληλα αποτελέσματα.

Η συγκεκριμένη έρευνα μπορεί να διενεργηθεί στο μέλλον σε μεγαλύτερο και αντιπροσωπευτικότερο δείγμα με διευρυμένα ερωτήματα που θα δώσει ακόμα καλύτερα συμπεράσματα σχετικά με τα γνωσιακά κενά που μπορούν να καλυφθούν προς όφελος των επενδυτών και της αγοράς.

Βιβλιογραφία

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ψαλιδόπουλος Μιχάλης, 2014. «*Ιστορία της Τράπεζας της Ελλάδος 1928-2008. Από Τράπεζα του Κράτους Εγγυήτρια της Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας*». Κέντρο Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης.
2. Ανδρέας Κακριδής-Σωτήρης Ριζάς, 2021. «*Η κρίση του 1929 και η Ελλάδα: Οικονομικές, πολιτικές και θεσμικές όψεις*». Κέντρο Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης.
3. Κέντρο Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης, 2014. «*Το χρονικό της μεγάλης κρίσης. Η Τράπεζα της Ελλάδος 2008-2013. Δημόσιες παρεμβάσεις και θεσμικές δράσεις για τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την υπέρβαση της κρίσης*».
4. Νομισματικό Μουσείο, 2010. «*Η ιστορία του νομίσματος*»
5. Τράπεζα της Ελλάδος, 2010-2021. «*Αγορές – Πωλήσεις χρυσών λιρών*». Διεύθυνση Ταμείων

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Timothy Green, 2007. “*The Ages of Gold*”. GFMS Ltd, London.
2. KevinP. Gallagher, Richard Kozul-Wright, 2022. “*the case for A NEW BRETTON WOODS*”. Polity Press

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

1. Apergis Nicholas, 2014. “*Can gold prices forecast the Australian dollar movements?*”. International Review of Economics and Finance, 29, 75-82.
2. Ariovich G., 1983. “*The impact of political tension on the price of gold*”. Journal for Studies in Economics and Econometrics, 16, 17-37.
3. Aye Goodness C., Chang Tsangyao, Gupta Rangan, 2016. “*Is gold an inflation - hedge? Evidence from an interrupted Markov-switching cointegration model*”. Resources Policy, 48, 77-84.

4. Baur Dirk G., Brian M. Lucey, 2010. “*Is Gold a Hedge or a Safe Haven? An analysis of Stocks, Bonds and Gold*”. The Financial Review, 45, 217-229.
5. Bruno Salvatore & Chincarini Ludwig, 2010. “*A historical examination of optimal real return portfolios for non-US investors*”. Review of Financial Economics, 19, 161-178.
6. Capie Forrest, Mills, Terence C. & Wood Geoffrey, 2005. *Gold as a hedge against the dollar*”. Journal of International Financial Markets Institutions and Money, 15, 343-352.
7. Chirwa Themba G., Odhiambo Nicholas M., 2020. “*Determinants of gold price movements: An empirical investigation in the presence of multiple structural breaks*”. Resources Policy, 69, 101818.
8. Chua Jess H, Sick Gordon and Woodward Richard S, 1990. “*Diversifying with gold stocks*”. Financial Analysis Journal, 46, 76-79.
9. Emmrich Ole & McGroarty Frank, 2013. “*Should gold be included in institutional investment portfolios?*”. Applied Financial Economics, 23, 1553-1565.
10. Faff Robert & Chan Howard, 1998. “*A multifactor model of gold industry stock returns: Evidence from the Australian equity market*”. Applied Financial Economics, 8, 21-28.
11. Giannellis Nikolaos, Minoas Koukouritakis, 2019. “*Gold price and exchange rates: A panel smooth transition regression model for the G7 countries*”. North American Journal of Economics and Finance, 49, 27-46.
12. Golitsis Petros, Gkasis Pavlos, Bellos Sotirios, 2022. “*Dynamic spillovers and linkages between gold, crude oil, S&P 500, and other economic and financial variables. Evidence from the USA*”. North American Journal of Economics and Finance, 63, 101785.
13. Hillier David, Draper Paul & Faff Robert, 2006. “*Do precious metals shine? An investment perspective*”. Financial Analysts Journal, 62, 98-106.
14. Joy Mark, 2011. “*Gold and the US dollar: Hedge or haven?*”. Finance Research Letters, 8, 120-131.
15. Lu Yang & Hamori, Shigeyuki, 2013. “*Gold Prices and exchange rates: A time-varying copula analysis*”. Applied Financial Economics, 24, 41-50.
16. O’Connor Fergal A., Brian M. Lucey, Jonathan A. Batten, Dirk G. Baur, 2015. “*The financial economics of gold – A survey*”. International Review of Financial Analysis, 41, 186-205

17. Poshakwale Sunil S., Anandadeep Mandal, 2016. “*Determinants of asymmetric return comovements of gold and other financial assets*”. *International Review of Financial Analysis*, 47, 229-242.
18. Reboredo J.C., 2013a. “*Is gold a hedge or safe haven against oil price movements?*”. *Resources Policy*, 38, 130-137.
19. Reboredo J.C. & Rivera – Castro, Miguel A., 2014. “*Can gold hedge and preserve value when the US dollar depreciate?*”. *Economics Modelling*, 39,168-173.
20. Sanderson H, 2015. “*Gold rises amid expectation of ECB move on QE*”. *The Financial Times*.
21. Shaffiee Shahriar & Topal Erkan, 2010. “*An overview of global gold market and gold price forecasting*”. *Resources Policy*, 35, 178-189.
22. Zhang Zhe George, Zhao Chenyu, Hu Yi, Chai Jian, 2021. “*Structural analysis and forecast of gold price returns*”. *Journal of Management Science and Engineering*, 6, 135-145.

ΠΗΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- <https://www.britannica.com/science/gold-chemical-element/Properties-occurrences-and-uses>
- <https://www.royalmint.com/invest/discover/gold-news/what-is-a-troy-ounce/>
- https://goldbarsworldwide.com/PDF/BI_14_GoldBullionCoins.pdf
- <https://www.suissegold.eu/en/category/buy-gold-coins/investment-gold-coins>
- <https://www.lbma.org.uk/market-standards/origins-of-the-london-bullion-market>
- <https://www.bankofengland.co.uk/knowledgebank/how-much-gold-is-kept-in-the-bank-of-england>
- <https://www.bullionbypost.co.uk/gold-bars/>
- <https://www.suissegold.eu/en/product/20-x-1-oz-wholesale-lbma-gold-bar>
- <https://www.gold.org/about-gold/about-gold-jewellery>
- <https://www.lbma.org.uk/wonders-of-gold/items/purity-of-gold>
- <https://www.perthmint.com/shop/bullion/cast-bars/perth-mint-1oz-gold-cast-bar/>
- https://www.nma.org/pdf/gold/gold_history.pdf
- <https://www.xrysoelladas.gr/ellinikos-chrysos-chrysochoia-minoiki-epochi.html>
- <https://www.worldhistory.org/gold/>
- <https://www.focus-economics.com/blog/gold-the-most-precious-of-metals>
- <https://www.gold.org/history-gold/the-classical-gold-standard>

- <https://www.gold.org/history-gold/bretton-woods-system>
- <https://www.gold.org/goldhub/research/relevance-of-gold-as-a-strategic-asset-2019>
- <https://www.sprott.com/media/2710/wgc-gold-retail-market-insights-2019.pdf>
- <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-reserves-by-country>
- <https://www.gold.org/gold-supply/gold-mining-lifecycle>
- <https://www.capital.gr/bloomberg-view/3484758/poso-konta-stin-exantlisi-tou-xrusou-brisketai-o-planitis>
- <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-production-by-country>
- <https://www.gold.org/goldhub/data/how-much-gold>
- <https://www.gold.org/goldhub/data#central-banks>

Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο σχετικά με την αντιμετώπιση του χρυσού ως επενδυτική επιλογή

Φύλο : Γυναίκα – Άνδρας – Άλλο

Ηλικία : 18-24, 25-34, 35-44, 45-54, >55

Εκπαίδευση: Δευτεροβάθμια, Κάτοχος Πτυχίου, Κάτοχος Μεταπτυχιακού, Άλλο

Επάγγελμα: Ιδιωτικός Υπάλληλος, Δημόσιος Υπάλληλος, Ελεύθερος Επαγγελματίας, Φοιτητής, Οικιακά, Συνταξιούχος, Άνεργος

Ετήσιο Εισόδημα: έως 10.000€, 10.001-20.000€, 20.001-40.000€, >40.000€

- Ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων Συμφωνώ/Διαφωνώ
- Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα Συμφωνώ/Διαφωνώ
- Το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα Σ/Δ
- Ο χρυσός είναι ακριβώς ίδιος με οποιοδήποτε άλλο εμπόρευμα όπως το πετρέλαιο ή το ατσάλι Σ/Δ
- Εμπιστεύεστε τον χρυσό περισσότερο από το κυκλοφορούν χρήμα Σ/Δ
- Ο χρυσός μπορεί να σας φέρει καλή τύχη Σ/Δ
- Έχετε αγοράσει χρυσό νόμισμα, πλάκα χρυσού, κόσμημα τον προηγούμενο χρόνο; Ναι/Όχι
- Σκέπτεστε να επενδύσετε σε χρυσό στο μέλλον; Ναι/Όχι
- Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό; Ναι/Όχι
- Οι σταθερές αποδόσεις των επενδύσεων, σας καλύπτουν και δεν θέλετε να ρισκάρετε Συμφωνώ/Διαφωνώ
- Θέλετε να ζήσετε το σήμερα χωρίς να πιστεύετε σε μακροπρόθεσμες επενδύσεις Συμφωνώ/Διαφωνώ
- Θεωρείτε ότι μια οικονομική κρίση μπορεί να καταστρέψει τις αποταμιεύσεις σας Συμφωνώ/Διαφωνώ

- Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές; Συμφωνώ/Διαφωνώ
- Επιλέγετε επενδύσεις με θετική κοινωνική/περιβαλλοντική επίδραση; Ναι/Όχι
- Εμπιστεύεστε άλλους να σας καθοδηγήσουν σχετικά με επενδυτικές επιλογές; Ν/Ο
- Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση; Ναι/Όχι
- Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία της αγοράς; Ναι/Όχι
- Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί; Ναι/Όχι
- Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε : επετείους, γεννήσεις, γάμους, γιορτές, γενέθλια, άλλο
- Τι έχετε αγοράσει και θα αγοράζατε πάλι στο μέλλον; Χρυσό/Επενδ.Κεφάλαια/Cryptos/Μετοχές
- Έχετε αγοράσει χρυσό στο παρελθόν και θα το επαναλάβετε στο μέλλον; Ν/Ο
- Δεν έχετε ποτέ αγοράσει χρυσό αλλά θεωρείτε ότι θα το κάνετε στο μέλλον Σ/Δ
- Θεωρείτε ότι δεν θα αγοράσετε ποτέ χρυσό Συμφωνώ/Διαφωνώ
- Έχετε φόβο για αγορά μη «αυθεντικού» χρυσού; Ναι/Όχι
- Έχετε ανησυχία για την καθαρότητα του μετάλλου; Ναι/Όχι
- Εμπιστεύεστε τον επιχειρηματία πώλησης του χρυσού; Ναι/Όχι
- Γνωρίζετε αρκετά για τις επενδύσεις σε χρυσό ώστε να αποφασίσετε αν θα αγοράσετε; Ναι/Όχι
- Έχετε την οικονομική δυνατότητα να αγοράσετε χρυσό; Ναι/Όχι
- Γνωρίζετε τι επηρεάζει τις τιμές του χρυσού; Ναι/Όχι
- Γνωρίζετε κάποιον από το περιβάλλον σας που να έχει αγοράσει χρυσό; Ναι/Όχι

Πίνακες αποτελεσμάτων SPSS

Crosstab

			Ηλικία(1=<25, 2=26-35, 3=36-45, 4=>45)					
			18-24	25-34	35-44	45-54	>55	Total
6. Ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων	ΣΥΜΦΩΝΩ	Count	14	16	29	49	27	135
		Expected Count	13.9	18.3	28.7	47.0	27.0	135.0
		% within 6. Ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων	10.4%	11.9%	21.5%	36.3%	20.0%	100.0%
	ΔΙΑΦΩΝΩ	Count	2	5	4	5	4	20
		Expected Count	2.1	2.7	4.3	7.0	4.0	20.0
		% within 6. Ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων	10.0%	25.0%	20.0%	25.0%	20.0%	100.0%
Total	Count	16	21	33	54	31	155	
	Expected Count	16.0	21.0	33.0	54.0	31.0	155.0	
	% within 6. Ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι του πληθωρισμού και των νομισματικών διακυμάνσεων	10.3%	13.5%	21.3%	34.8%	20.0%	100.0%	

Πίνακας 48. Πίνακας συνάφειας «ο χρυσός αποτελεί εγγύηση έναντι πληθωρισμού και νομισματικών διακυμάνσεων» με ηλικία

Crosstab

			Ηλικία(1=<25, 2=26-35, 3=36-45, 4=>45)					
			18-24	25-34	35-44	45-54	>55	Total
7. Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα	ΣΥΜΦΩΝΩ	Count	12	13	31	52	26	134
		Expected Count	13.8	18.2	28.5	46.7	26.8	134.0
		% within 7. Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα	9.0%	9.7%	23.1%	38.8%	19.4%	100.0%
	ΔΙΑΦΩΝΩ	Count	4	8	2	2	5	21
		Expected Count	2.2	2.8	4.5	7.3	4.2	21.0
		% within 7. Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα	19.0%	38.1%	9.5%	9.5%	23.8%	100.0%
Total	Count	16	21	33	54	31	155	
	Expected Count	16.0	21.0	33.0	54.0	31.0	155.0	
	% within 7. Ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα	10.3%	13.5%	21.3%	34.8%	20.0%	100.0%	

Πίνακας 49. Πίνακας συνάφειας «ο χρυσός δεν χάνει ποτέ την αξία του μακροπρόθεσμα» με ηλικία

Crosstab

			Ηλικία(1=<25, 2=26-35, 3=36-45, 4=>45)					
			18-24	25-34	35-44	45-54	>55	Total
8. Το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα	ΣΥΜΦΩΝΩ	Count	12	15	26	48	24	125
		Expected Count	12.9	16.9	26.6	43.5	25.0	125.0
		% within 8. Το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα	9.6%	12.0%	20.8%	38.4%	19.2%	100.0%
	ΔΙΑΦΩΝΩ	Count	4	6	7	6	7	30
		Expected Count	3.1	4.1	6.4	10.5	6.0	30.0
		% within 8. Το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα	13.3%	20.0%	23.3%	20.0%	23.3%	100.0%
Total	Count	16	21	33	54	31	155	
	Expected Count	16.0	21.0	33.0	54.0	31.0	155.0	
	% within 8. Το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια μακροπρόθεσμα	10.3%	13.5%	21.3%	34.8%	20.0%	100.0%	

Πίνακας 50. Πίνακας συνάφειας «το να κατέχετε χρυσό σας κάνει να νιώθετε ασφάλεια» με ηλικία

24.1 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε επετείους

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	48	31.0	31.0	31.0
	ΣΑΣ	107	69.0	69.0	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 51. Πίνακας Συχνότητας

24.2 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γεννήσεις

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	75	48.4	48.4	48.4
	ΣΑΣ	80	51.6	51.6	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 52. Πίνακας Συχνότητας

24.3 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γάμους

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	45	29.0	29.0	29.0
	ΣΑΣ	110	71.0	71.0	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 53. Πίνακας Συχνότητας

24.4 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα Αγ.Βαλεντινίου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	6	3.9	3.9	3.9
	ΣΑΣ	149	96.1	96.1	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 54. Πίνακας Συχνότητας

24.5 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γ. μητέρας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	11	7.1	7.1	7.1
	ΣΑΣ	144	92.9	92.9	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 55. Πίνακας Συχνότητας

24.6 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γενέθλια

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	30	19.4	19.4	19.4
	ΣΑΣ	125	80.6	80.6	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 56. Πίνακας Συχνότητας

24.7 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα άλλο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ΝΑΙ	56	36.1	36.1	36.1
	ΣΑΣ	99	63.9	63.9	100.0
	Total	155	100.0	100.0	

Πίνακας 57. Πίνακας Συχνότητας

21. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση; * Φύλο Crosstabulation

		Φύλο			
		Άνδρας	Γυναίκα	Total	
21. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση;	ΝΑΙ	Count	24	27	51
		Expected Count	21.4	29.6	51.0
		% within 21. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση;	47.1%	52.9%	100.0%
	ΟΧΙ	Count	41	63	104
		Expected Count	43.6	60.4	104.0
		% within 21. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση;	39.4%	60.6%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 21. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση;	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 58. Πίνακας συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε για να μειώσετε τον κίνδυνο και για διαφοροποίηση» με φύλο

22. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία της αγοράς; * Φύλο Crosstabulation

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
22. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία της αγοράς;	NAI	Count	8	16	24
		Expected Count	10.1	13.9	24.0
		% within 22. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία της αγοράς;	33.3%	66.7%	100.0%
	OXI	Count	57	74	131
		Expected Count	54.9	76.1	131.0
		% within 22. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία της αγοράς;	43.5%	56.5%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 22. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας την σημασία της αγοράς;	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 59. Πίνακας συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε από προτροπή φίλου ή οικονομικού συμβούλου τονίζοντας σας τη σημασία σας αγοράς» με φύλο

23. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί; * Φύλο Crosstabulation

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
23. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;	NAI	Count	21	30	51
		Expected Count	21.4	29.6	51.0
		% within 23. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;	41.2%	58.8%	100.0%
	OXI	Count	44	60	104
		Expected Count	43.6	60.4	104.0
		% within 23. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;	42.3%	57.7%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 23. Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί;	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 60. Πίνακας συνάφειας «Αν έχετε αγοράσει χρυσό, αγοράσατε επειδή η τιμή ήταν χαμηλή ή πρόκειται να αυξηθεί» με φύλο

24.1 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε επετείους * Φύλο
Crosstabulation

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
24.1 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε επετείους	NAI	Count	18	30	48
		Expected Count	20.1	27.9	48.0
		% within 24.1 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε επετείους	37.5%	62.5%	100.0%
	OXI	Count	47	60	107
		Expected Count	44.9	62.1	107.0
		% within 24.1 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε επετείους	43.9%	56.1%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 24.1 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε επετείους	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 61. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε επετείους» με φύλο

24.2 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γεννήσεις * Φύλο
Crosstabulation

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
24.2 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γεννήσεις	NAI	Count	27	48	75
		Expected Count	31.5	43.5	75.0
		% within 24.2 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γεννήσεις	36.0%	64.0%	100.0%
	OXI	Count	38	42	80
		Expected Count	33.5	46.5	80.0
		% within 24.2 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γεννήσεις	47.5%	52.5%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 24.2 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γεννήσεις	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 62. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γεννήσεις» με φύλο

24.3 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γάμους * Φύλο
Crosstabulation

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
24.3 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γάμους	NAI	Count	17	28	45
		Expected Count	18.9	26.1	45.0
		% within 24.3 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γάμους	37.8%	62.2%	100.0%
	OXI	Count	48	62	110
		Expected Count	46.1	63.9	110.0
		% within 24.3 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γάμους	43.6%	56.4%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 24.3 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γάμους	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 63. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γάμους» με φύλο

24.4 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα Αγ.Βαλεντινού * Φύλο
Crosstabulation

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
24.4 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα Αγ. Βαλεντινού	NAI	Count	2	4	6
		Expected Count	2.5	3.5	6.0
		% within 24.4 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα Αγ. Βαλεντινού	33.3%	66.7%	100.0%
	OXI	Count	63	86	149
		Expected Count	62.5	86.5	149.0
		% within 24.4 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα Αγ. Βαλεντινού	42.3%	57.7%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 24.4 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα Αγ. Βαλεντινού	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 64. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα του Αγ.Βαλεντινού» με φύλο

24.5 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γ. μητέρας * Φύλο
Crosstabulation

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
24.5 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γ. μητέρας	NAI	Count	4	7	11
		Expected Count	4.6	6.4	11.0
		% within 24.5 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γ. μητέρας	36.4%	63.6%	100.0%
	OXI	Count	61	83	144
		Expected Count	60.4	83.6	144.0
		% within 24.5 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γ. μητέρας	42.4%	57.6%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 24.5 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γ. μητέρας	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 65. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα στη γιορτή της μητέρας» με φύλο

24.6 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γενέθλια * Φύλο
Crosstabulation

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
24.6 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γενέθλια	NAI	Count	10	20	30
		Expected Count	12.6	17.4	30.0
		% within 24.6 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γενέθλια	33.3%	66.7%	100.0%
	OXI	Count	55	70	125
		Expected Count	52.4	72.6	125.0
		% within 24.6 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γενέθλια	44.0%	56.0%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 24.6 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γενέθλια	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 66. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα σε γενέθλια» με φύλο

**24.7 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα άλλο * Φύλο
Crosstabulation**

		Φύλο		Total	
		Άνδρας	Γυναίκα		
24.7 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα άλλο	ΝΑΙ	Count	32	24	56
		Expected Count	23.5	32.5	56.0
		% within 24.7 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα άλλο	57.1%	42.9%	100.0%
	ΟΧΙ	Count	33	66	99
		Expected Count	41.5	57.5	99.0
		% within 24.7 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα άλλο	33.3%	66.7%	100.0%
Total	Count	65	90	155	
	Expected Count	65.0	90.0	155.0	
	% within 24.7 Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα άλλο	41.9%	58.1%	100.0%	

Πίνακας 67. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως αγοράζετε χρυσά κοσμήματα/νομίσματα, άλλο» με φύλο

14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό; * Απασχόληση Crosstabulation

		Ιδιωτικός υπάλληλος	Δημόσιος υπάλληλος	Απασχόληση				Total	
				Ελεύθερος Επαγγελματίας	Φοιτητής	Συνταξιούχος	Άνεργος		
14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;	ΝΑΙ	Count	25	6	4	0	3	0	38
		Expected Count	18.6	10.1	3.7	1.2	3.2	1.2	38.0
		% within 14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;	65.8%	15.8%	10.5%	0.0%	7.9%	0.0%	100.0%
	ΟΧΙ	Count	51	35	11	5	10	5	117
		Expected Count	57.4	30.9	11.3	3.8	9.8	3.8	117.0
		% within 14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;	43.6%	29.9%	9.4%	4.3%	8.5%	4.3%	100.0%
Total	Count	76	41	15	5	13	5	155	
	Expected Count	76.0	41.0	15.0	5.0	13.0	5.0	155.0	
	% within 14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;	49.0%	26.5%	9.7%	3.2%	8.4%	3.2%	100.0%	

Πίνακας 68. Πίνακας συνάφειας «Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό» με απασχόληση

14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό; * Εισόδημα Crosstabulation

		Εισόδημα				Total	
		<10.000	10.001 - 20.000	20.001 - 40.000	>40.001		
14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;	ΝΑΙ	Count	5	11	14	8	38
		Expected Count	7.8	14.7	9.3	6.1	38.0
		% within 14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;	13.2%	28.9%	36.8%	21.1%	100.0%
	ΟΧΙ	Count	27	49	24	17	117
		Expected Count	24.2	45.3	28.7	18.9	117.0
		% within 14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;	23.1%	41.9%	20.5%	14.5%	100.0%
Total	Count	32	60	38	25	155	
	Expected Count	32.0	60.0	38.0	25.0	155.0	
	% within 14. Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη στις επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό;	20.6%	38.7%	24.5%	16.1%	100.0%	

Πίνακας 69. Πίνακας συνάφειας «Επιθυμείτε εκθετική ανάπτυξη σας επενδύσεις σας και είστε πρόθυμοι να ρισκάρετε για αυτό» με εισόδημα

18. Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές * Απασχόληση Crosstabulation

		Απασχόληση						Total	
		Ιδιωτικός υπάλληλος	Δημόσιος υπάλληλος	Ελεύθερος Επαγγελματίας	Φοιτητής	Συνταξιούχος	Άνεργος		
18. Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές	ΣΥΜΦΩΝΩ	Count	20	9	2	0	5	0	36
		Expected Count	17.7	9.5	3.5	1.2	3.0	1.2	36.0
		% within 18. Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές	55.6%	25.0%	5.6%	0.0%	13.9%	0.0%	100.0%
	ΔΙΑΦΩΝΩ	Count	56	32	13	5	8	5	119
		Expected Count	58.3	31.5	11.5	3.8	10.0	3.8	119.0
		% within 18. Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές	47.1%	26.9%	10.9%	4.2%	6.7%	4.2%	100.0%
Total	Count	76	41	15	5	13	5	155	
	Expected Count	76.0	41.0	15.0	5.0	13.0	5.0	155.0	
	% within 18. Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές	49.0%	26.5%	9.7%	3.2%	8.4%	3.2%	100.0%	

Πίνακας 70. Πίνακας συνάφειας «Συνήθως είστε από τους πρώτους του κύκλου σας που στρέφονται σε επενδυτικές επιλογές» με απασχόληση